

De noamento veneni serpentini	lvij.
De cibis venenosis	lvij.
De subtractione victualiu a castro obfesso	ix.
De ribaldo nō valēte soluere expē sas	lxxxi.
De portatione grauis oneris	lvij. et. lix.
De lignis aquosis missis in ignem	lvij.
De spinis	lxxij.
De volatu mustatum circa ollas	lxxix.
De papillone et cādele	xxvij.
De pauperibus petentibus elemosi nas	lix.
De castro plurium dñoz	lvij.
De agro neglecto	lvij.
De hys que pertinent ad defectum vite spiritualis id ē ad mores vitio sos	vij.
De tyrannis	xxij.
De proditoribus	ij.
De latromibus. xi. a. xij. a. xxij. et. xxvij.	
De incendiarijs	lvij.
De falsis nūcis	xxxvi.
De prodigis seruīs vel filijs	lxxvij.
De cupidis volentib⁹ ditari	lxxij.
De stultis vindicatoribus	
De lenonibus	lxxij.
De lusoibus	xvij.
De incantatoribus	vij.
De ebriosis	ij.
De dāgerosis epulatoibus	lxxvij.

Explicit tabula exēploz libri de
vitijs et similitudinib⁹ rerū

Incipit prologus eiusdem libri de vi
tijs et similitudinibus rerū

Omnis finem dabit in
sumptionem o
perū **Eccl̄i. xxxvij**
Quia omne agēs
agit ppter finē ge
neraliter. operari
us omne ceptum appetit opus per
ficere. maxieq; qd laboribus pluri
mis longiq; psecutum est studijs
sine de siderat debito feliciter consu
mare. Postq; igitur in preceden
tibus libris exempla de rationis o
peribus. que homines aut lege iu
bente. aut arte dirigente pducūt
q̄ plurima sunt inducta. ad aliquo
rum summationē operum huma
norum de quibus exempla promi
simus licet cor et stilum conuerte
re. et de residuis humanis operib⁹
que ad vite necessitatem vel cōmo
dum rationabiliter preter legis hu
mane decretum. vel preter artis ha
bitum homines operantur. ac de mo
ribus et consuetudinibus vāijs. a
que ex rationabilibus causis iter
homines obseruantur. et interduq;
etiam de fortuitis casibus in hoc vl
timo nostri operis libro exempla l
similitudines ponere. ac ea vt de a
lijs fecimus ad moralem instructio
nem inflectere. Cum hys insuper i
ducentur exempla de moribus et
actibus fidelij israelitici populi.
et de quibusdam particularibus a
ctibus insignium personarū. que
in illo fidelium populo celebres exti
terunt. De moribus quoq; et acti
bus clericorū ministratū et populi
cristiani. et de hys rurū q̄ ad femi
neū sexū l puerilē etatē p̄tinēt. ac
de hys q̄ ad defectū spectant tā cor
poral q̄ spūal vite. nec nō a q̄ ad
dāpnū vel teoū plerūq; int̄ hoīes
fūt nōnullē similitudines introduc
tur. Dabit itaq; huius opis auctor
bb ij

in hoc libello eorū suū iuxta verbum
 appositum in sūmāndis exemplis
 operū humanorū. ut videlicet hōi
 operū similitudinibus sūmātis la
 bor suscepi operis totalit terminē
 tur. Ceterū ne ordīe dispari a pī
 ouib⁹ posteriora degnēt scdm mo
 dum obseruatum supius diuerso
 rū capitulorū materias volo s̄ al
 phabeti litteris et ordīe disponē
Capitulum. i.

Hicectus a mundo xpc ple
 rūg suscipit. sicut nōnūq̄
 vna ciuitas suscipit et ho
 norat expulsos ab alia. Et sicut eti
 am vnus hō misericors famulū su
 scipit paupere et infirmū ab alio
 crudeli dño derelictum. sicut legē
 .i. he. xxx. de quodā egiptio puco
 in via lassascente. quē amalechita
 egrotum i itinere deseruit. dauid
 vero inueit. cibo refecit. ducem sui
 itineris fecit. amalechitā persequi
 tur. epulante repit et extinguit.
 Quid em̄ est sicut Greg. dicit. q̄
 egiptius amalachite puer in itinē
 lassatur. nisi q̄ amator presentis se
 culi peccati sui nigredine optus. se
 pe ab eodem seculo infirmus despe
 ctusq̄ relinquitur vt cū eo neq̄q̄
 currere valeat. sed fractus adue
 sitate torpescat. Sed hunc dauid i
 uenit. quia redemptor noster vera
 citer maūfortis non nūq̄ quē fra
 ctū a mūdi gloria repit in suo amo
 re conuertit. cibo pascit quia vbi
 scientia refecit. ducē itineris eligit.
 quia suū etiam predicatorem facit
 Et qui amalechitam sequi non va
 luit dux dauid efficitur. q̄ is quē
 indignū mūndus deseruit. non sō
 lum conuersus i sua mente domi
 num recipit. sed etiaz predicando
 hūc vsq̄ ad aliena corda perducit.
 Quo videlicet duce dauid amale

chitam conuuantem inuenit et ex
 tinguit. quia ipsis cristū predicā
 tibus mūdi leticiā destruit quos
 mūdos comites habere desepit
Capitulum. ij.

Hic et puatio tempora
 lium alicui etiam inuicē
 ti facta diuino iudicio nō
 distendit deum esse iniustum. cum
 ipse ea dedit et omnia sua sint.
 Cuius exemplum est. quia nec ali
 quādo iniustus est creditor. q̄ duz
 prefixo requirendi tempore non
 stringitur. quando vult exigit qd
 feneratur. Ita dum deus aufert q̄
 dedit. non aufert nostra sed recipit
 sua. Vnde dicitur Job. i. Dominus
 dedit dominus abstulit. sicut domi
 no placuit ita factum est. sit nom̄
 domini benedictus Seneca ad mar
 cellū. Non est quod nos suscipia
 tanq̄ inter nostra positi. mutuata
 accipimus vsu fructusq̄ noster est
 Cum ipse arbiter sui muneris im
 parat nos oportet in prompto ha
 bere. que i incertum diem data sūt.
 et appellatos sine querela reddere.
 pessimi debitoris est creditori face
 re iniustum

Capitulum. iij.

Hulatores similes sūt pro
 ditoribus. quia scilicet osu
 lo oīs tradunt hominem
 hostibus suis. vt iudas cristum. et
 Joab amasam. ij. Regū. xx. Itē
 ipsi sunt lactatrices dyaboli lactā
 tes peccatores et in peccatis dormi
 te facientes. cantando eis placebo
 cantilānam dyaboli Prover. i. Fili
 im si te lactauerit peccōres ne acq̄
 scas eis. Item ipsi sunt dyaboli i
 culatores non permittentes suos i
 aliquo stritari Osee. viij. In mali
 tia sua letificauerit egē et i mōdāns
 suis principes. Item sunt dyaboli

incantatores. quia faciunt hoib9 credere qd sint id qd nō sunt. a vbi nichil sunt aliquid esse ostendunt. Item sūt dyaboli aucupes **Proūb.** xx. Qui blandis blefifq; sermoibz loquitur amico suo. retre expōdit gressibus suis

Capitulum. iij.

Hoc suspensius inordinatus quo aliquis nimis sibi peccat est ei causa perditionis. Si aut qui nimis diu seruat frumentū suum pōit illud qz corrūpitur. Sed si seminat reseruat. Vñ glosa sup illud **Jo. xij.** Nisi granū frumētū rē. dicit. Inspiēs qd tū seminas non viuificatur nisi pūs moriatur. **Jo. xij.** Qui amat animā suam perdet eā. **Aug9.** Si male amaueris odisti. Si bene oderis tūc amasti. Itē amicus qui amat pximū causa vtilitatis tantū adheret qdē ei in p̄speritate. sed ipsū in aduersitate relinquit. Homo enim arbore diligēt seruat et frequenter visitat. qd diu in ea fructus fuerit. sed ablati fructibus sinē custodia relinquit. Sicut patet in vineis et ortis qui tpe fructuum clauduntur et custodiuntur. sed amotis fructibus exponūt. **Psalm. i.** Relinqtut filia sion sic vmbra culū in vinea. et sicut tigurūz i ciuicemario. scz cū nō sunt fructus. Item amator mūdi filis est homini qui inebriat ex aliqua re amara. qui scz ppter ebrietatē nō sentiret amaritudinē. Vnde **Tren.** Inebriauit me absinthio. Ebrius quippe sic dicit **Greg9.** qd patē nescit. Absinthio ergo est ebus. qui pro amore presentis seculi a sensu rationis est alienus. qd dū quicquid p mūdo fistinet leue reputat. laboris amaritudinē quā toleat ignorat. qz nimis rē delectabilē ad oīa ducit. quibz

penāliter fatigat. At vtra vīe iust9 ad mūdi picula pro mundo tolerāda esse debilis studet. finē suū aspici. vta presēs qd sit transitoria attendit. et p ea labores perpeti exterius renuit. cuius itrisecus delectationem vincit

Capitulum. v.

Hvari cū magno dāpno aie sue lucratur illicita. Cecis em̄ in ludo stultorū puus porcus ad lacerandū traditur. et cū cecus credit scindere porcū. scindit manū soen. et ille suā. et repōtat modicum frustum. sed magno stipendio vulneris illud emit. Sic cupidi modicum lucrū tpale acquirunt mentiendo. iurando. a alia illicita dicendo vel faciendo. s mag vulnera peccatorū que non attendunt contrahunt. Et hōc est quare ceci sunt. Excecauit enim eos malitia eorum. **Sap. i.** Itē auarus est similis ei qui est submersus in aq̄s. qui qcquid tenet ita fortiter tenz qd non vult dimittere. sed secuz submergi. Sic auarus diuitias etiam male acq̄sitas. per q̄s etiā totaz familiam secum submergit. Item si caput hominis sit extra aquā. a totum corpus sit in aqua non submergitur. Sic si homo sit in diuitiis multis. et cor non sit ibi. non nocet. sed si cor sit ibi. perit. **Terentiorū. ij.** Inundauerunt aque super caput meum et dixi perij.

Capitulum. vi.

Homo debet homo libentius qd loqui. Natura enim vnicuiq; dedit vnum os a duas aures ut velocius simus ad

audiendum q̄ ad loquendum **Ja. 11.** Sit omnis hō velox ad audien- dum. tardus at̄ ad loquendū. a tardus ad iram. **Item** aures hēt homo erectas. i. tendentes ad cele- stia et dei verba. non pendentes ad terram vt animalia. **Sed** multi o- tra legem plus habent aures ad terrena pendentes q̄ ad celestia e- rectas. **Thi. 11.** **Erit** em̄ tēpus cum sanam doctrinam non fustie- bunt. sed a veritate quidez auditū auertent. **Item** auditor debēz at- tendere non ad dicentēz. sed ad id quod dicitur. **Stultus** enim est ille qui vult emere frumentum vel vi- num. et plus attendit ad saccum vel dolium vnde exit. q̄ ad ipsum frumentum vel vinum. **Sic** est ille qui attendit ī sermone non quod dicitur. sed a quo dicitur. cum tam̄ **Johan. xvi.** dominus dicat. **Ser- monem** quem audistis non est me- us. **Seneca** Non te moueat dicentis auctoritas. nec quis dicat. sed q̄ intēdas **Lu. x.** Qui vos audit me audit. **Item** audiunt quidam ver- ba doctrine non vt faciant. sed vt sciant loqui. qui similes sunt lecca- toribus qui gustant plura vina n̄ vt emant. sed vt possint dicere ali- is. illud bonum. illud melius. **Sic** isti audiunt non vt faciant. sed vt loquantur et detrahant. **Itez** simi- les sunt militibus et clericis eunti- bus ad nundinas. non vt emant aut vendant. sed vt inde loquant̄ **P̄s.** Firmauerunt sibi sermoneim nequaz scilicet vt referrent. sed bo- num reliquerunt **Eze. xxxiii.** Au- diunt sermones tuos et non faciūt eos ac̄. **Item** auditor obliuiosus si- milis est cribro. qd̄ si ponatur in a- quam statim impletur. sed cum ex- trahitur nichil remanet. **Sic** multi

eam sermōnem audiunt. aqua cō- purctiois et deuotionis pleni sūt. sed cum recesserint vacui remanēt. et auditorum memoriā non hēt. **Ecci. xxi.** **Cos** fatui quasi vas cōn- fractum omnem sapientiam non tenebit. **Item** sicut nil prodest ci- bus qui statim sumptus emititur. et prolis conceptio quam statim mors sequitur. vel imprimere figu- ras in aquam cum eas non retine- at. vel capere auem que statim emit- titur. **Sic** non prodest audire v̄bug dei et proicere illud **Aggei. i.** **Qui** o- gregauit mercedes misit eas ī sac- culum pertusum. **Item** audire dēt homo verba dei cum reuerentia et auuiditate. **Nam** cum magna reue- rentia et desiderio iret infirmus ad reliquias sanctorum. per quas cre- deret sanari. **Tales** autem reliq̄e sunt verba dei. que expellunt oñez languorem **Sap. xvi.** **Neqz** herba neqz malagma sanauit eos domi- ne. sed sermo tuus qui sanat oñia **Et** quia verbum dei maioris effica- cie est q̄ aliq̄ reliquie sanctorū. mi- serabile est quomodo aliquis infirm⁹ remanet vbi a sermone curaretur **Solent** etiam homines ad reliq̄as sanctorum aliquid offerre. sed ad istas reliquias nichil petitur nisi ī- tentio et operatio. **Item** si aliq̄s ha- beret lapidem preciosum qui pre- ualeret omni auro et argento. et omnem infirmitatem curaret. nō proiceret illum. sed diligenter cu- stodiret. **Sic** nec hō debet proicere verbum dei sed diligenter illud cu- stodire. quia preualet omni auro et argento. sicut dicit̄ in **P̄s.** **Bo- num** michi lex oris tui super milia auri et argenti **Glosa.** ply diligit caritas dei legem q̄ cupiditas mili- a auri et argenti. **Caplm. vii.**

Beneficia per cristum nobis
 exhibita figurata fuerunt
 in illis festiuitatibus quas
 iudei confueuerant celebrare. Nam
 in veteri lege erant septem solem-
 nitates temporales vel speciales
 et vna continua. vt potest colligi
Numeri. xxviii. Erat enim quasi
 festum continuuum. qd cotidie ma-
 ne et vespere immolabatur agnus.
 ad representandum perpetuitatez
 diuine beatitudinis. *Alie autē erāt*
festiuitates speciales. Inter quas
 prima erat sabbatum in qualibet
 septimana in memoria creationis
 vniuersalis. *Secunda erat neome-*
nia in quolibet mense in imituati-
one lune. ad commemorandum o-
pus diuine gubernationis. quia i-
feriora precipue variantur secūduz
motum lune. *Alie vero quinqz fie-*
bant tantum semel in anno. scilicet
phase primo mense. ad cōmemora-
ndum beneficium liberationis de e-
gypto. Et festum penthecostes. *L-*
die ad fecolendum beneficium le-
gis date. *Alia tria celebrantur mē-*
se septimo. qui quasi totus erat so-
lempnis sicut dies vnus. In p̄ma
 enim die mensis septimi erat festū
 tubarum in memoriā liberatiōis
 ysaac. quādo abrahā inuenit arie-
 rem hēntem cornibus. quem rep̄-
 sentabant per cornua quibus buc-
 cinabant. Sed decima die celebra-
 bant festum expiationis ad reme-
 morandum beneficium propitiati-
 nis dei super adoratione vituli ad
 preces moysi. Post hoc autem cele-
 brabant festum scenofegie. id ē ta-
 bernaculorum septem diebus. ad
 commemorandum beneficium p̄-
 rectionis et deductionis per deser-
 tum vbi in tabernaculis habitau-
 erunt. Vnde in hoc festo debebant

habere fructum arboris pulcherri-
 me. scilicet buxum et lignum de sa-
 rum frondium. i. mirtuz. que sunt
 odorifera. et spatulas palmaruz.
 et salices de torrente. que diu reti-
 nent suum virorem. et hec inueni-
 unt in terra promissionis. ad signi-
 ficandum qd per terram aridam de-
 fertā eos duxerat deus ad terrā de-
 liciosam. *Octaua autem die celebē-*
bant festum cētus atqz collecte. i
quo colligebātur a populo ea que
necessaria erant ad expensas cultū
diuini. Et figurabatur adunatio po-
 puli et pax prestita in terra p̄missi-
 onis. *Figuraliter autem per iuge*
sacrificium significabatur perpetu-
itas cristi qui est agnus dei. Dei.
vltimo. Ihus cristus heri et hodie
ipse et in secula. Per sabbatū autē
 spūalis requies nobis data p̄ xp̄m.
 Per neōmemiam autem que est i
 cēnsio lune noue significabatur il-
 luminatio primitiue ecclesie p̄ xp̄m
 eo predicante et miracula faciete.
 Per festum autem penthecostes de-
 scensus spiritus sancti i apostolos.
 Per festum expiationis emundati-
 o a peccatis populi xp̄iani. Per fe-
 stum tabnaculoz pegrinatio eoz
 in hoc mundo. in quo ābulant in
 vtutibus p̄ficiendo. Per festum
 autem cētus et collecte oregatio
 fidelium in regno celorum. Et illd
 festum dicebatur sanctissimum. Et
 hec tria festa erant cōtinua adinu-
 cem. quia oportet expiatos a viti-
 is p̄ficere in virtute. quousqz p̄-
 ueniant ad dei visionem. Vnde d̄r
 in Psalmo. *Ibunt de virtute in*
vtutem. videbitur deus deorum in
syon.

Capitulum vij.

Bonū corrūpitur ex admix-
tione mali. Sicut legitur
Luce. xij. q. pilatus misit
it sanguinē cū sacrificio galileoz.
qd fit quando id qd scdm spirituz
diligē debet scdm carnem diligē.
vt i beghiagio vbi s̄ p̄textu dile-
ctionis spūalis que est quasi sacri-
ficiū deo latez sanguis carnalis
affectiois. et de pallio religionis
opitur lateina vitioz. a de xp̄o fit
ostium lupanaris. cū p̄pter deū di-
lectio filie Gal. ij. Sic stulti estis.
vt cum spū ceperitis nūc carne cō-
sumamini.

¶ Capitulum. ix.

Adeo domanda est in iuue-
tute. et in seruitutē spūs
redigenda. Stultus enim
esset qui non domaret equū suum
vsq; dū senex esset. Sic qui nō do-
mat carnem suā in adolescentia. si
nutrit eā delicate. ita q nō potest
eam postea tenere. sed picit eū i lu-
tum peccati. Prouer. xix. Qui de-
licately a pueritia nutrit seruū suum
.i. corpus suum. postea illum sciet
obumacem. Item ignis cupiscētie
extinguedus est dum paruus est.
quia tunc defacili potest extingui.
Fatius reputaretur ille qui expec-
taret ignem amouere a domo sua
donec esset magnus. et fere tota
domus conbusta. Sic qui in adole-
scentia non restringit carnē suā
Verū. Abscondis ignem in sinu
iam veste defluente. exusto iā late.
adhuc ofulendum est an extinguas
illum. Nūquid potest homo abscon-
dere ignē in sinu suo. et vestimēta
illius non ardeant? Item caro qñ
tumēq; luxuriosa potest vinci ab-
stinentia. Non est enim adeo forte
castrum qd non potest capi si vic-
tualia subtrahant. nec adeo mag-

nis ignis. qui per subtractionē li-
gnorum non extinguitur. Prouer. xxvi.
Cum defecerint ligna. extin-
guet ignis. .i. luxuria ex defectu deli-
tiarū. Item caro est sicut mulier q
bladiendo attrahit hoies ad peccā-
dū. Prouer. vii. dicitur de mulie-
re que multis sermombus et blan-
ditijs labioz prottraxit iuuenem.
statim secutus ē eam. quasi tōs du-
ctus ad victimā. Item est sicut la-
tromissa. que peregrinis obuiās in
silua vel abiguo vie. pmittit se du-
ctura; eos ad rectam viā. vel ad bo-
num hospiciū. et postea ducit eos
ad malum. et ponit eos ad manū
latronum. Iaco dicitur Eccl. xviii.
Post cupiscētiās tuas n̄ eas cō-

¶ Capitulum. x.

Clericoz perfectio et digni-
tas ostenditur ex tonsura
et rasura capitis eoz. Fit
enim eis tonsura et rasura i modū
corone. quia corona est in signum
regni et perfectionis. cum sit circu-
laris. Illi autem qui diuinis mini-
sterijs applicatur. adipiscuntur regi-
am dignitatem. et perfecti in vir-
tutibus esse tenentur. Cōpēt etiā
eis ratione subtractionis capillorū.
et ex parte superiori per rasuram.
ne mens eorum tpalibus occupati
omnibus a contemplatione diuinorū
retardetur. et ex parte inferiori p
tonsuram. ne eozim sensus tpalibus
obuoluantur. Item clerici et
ministri ecclesie xp̄i debent se laua-
re et sanctificare spūaliter. sic mi-
nistri et leuite in veteri lege facie-
bant corporaliter. Nam quando i-
rabant tabernaculum. lauabant
sacerdotes manus et pedes. Nade-
bant sacerdotes omnes pilos car-
nis sue. aspergebantur etiā aqua

lustrationis. **I**te consecrabant. q̄ seq̄
 consecratio fiebat isto modo. **N**ā p̄o
 tifices & sacerdotes p̄mo postq̄ ab
 lutū erant induebant quibusdā ve
 stimentis specialibus. **S**pecialit̄ at̄
 p̄sifer oleo vntionis ī capite vn
 gebat. **L**euite vero non habebant
 aliam consecrationem q̄ q̄ offerebā
 tur domino a filiis isrl̄ p̄ manū p̄o
 tificis qui orabat p̄ eis. **M**inorum
 vero sacerdotū singule manus ose
 crabantur. et de sanguine animal
 immolati tingebatur extremū au
 ricule dextre ip̄oz. & pollices pedis
 aut manus dextre. **A**spergebatur
 etiā ipsi et vestimenta ip̄oz san
 guine animalis immolati. **O**fferebā
 tur etiā in consecratione ip̄oz hm̄i
 sacrificia. vitulus p̄ peccō. aries in
 holocausto. aries etiā consecrationis.
 ramistra panū **I**mponebatur autē
 sup̄ manus eoz adipes arietis. et
 tota panis vnius. et arm̄ dexter
Leuite vero applicabant ad mini
 steria. p̄ hoc q̄ intromittebantur
 in tabernaculū federis. q̄si ad mini
 strandum circa vasa sc̄uarū. **S**imi
 liter ergo clerici qui sūt consecrandi
 ad sp̄uale ministeriū xp̄i. sūt p̄mo
 purificandi p̄ ministeriū baptismi. i. la
 crimarū in fide passiois xp̄i. q̄ ē ex
 piatiū et purgatiū sacrificiū. &
 debent radere pilos carnis. i. oēs
 p̄uas cogitationes. **D**nt etiā ornari
 vestibus v̄tutū. & consecrari oleo sp̄i
 ritus s̄ci & asperfiōe sāguinis xp̄i.
 et ita debēt esse int̄eti ad exeque
 da sp̄ualia ministeria

Capitulū. xi.

Cogitationes male p̄parāt
 locum dyabolo. **N**ā q̄ndo
 aliq̄s magnus dominus
 vult hospitiū habē in aliq̄ domo.
 p̄mittit nūcum ad p̄parandū sibi
 hospitiū et vbi recipit̄ ibi descen

Sit. **S**ic dyabol⁹ p̄mittit malas co
 gitaciones vt ei preparent hospiti
 um. et vbi recipiunt̄ ibi declinat̄ dy
 abol⁹. qui vos recipit me recipit.
 et qui vos spernit me spernit **I**te
 parui latrūculi p̄ puū foramen do
 mus intrātes aperūt domū magis
 latronibus. **S**ic vane et iutiles co
 gitaciones p̄ sui frequentā ap̄iunt
 domum sc̄ie magnis peccatis per
 osentū mentis. et captiuā ducunt
 animā spoliatā gratuitis. sicut d̄
 n̄. **Regū. v.** Latrūculi s̄rie capti
 uā duxerūt de terra isrl̄ puellam.

Capitulum. xij.

Confiteri debet homo ante
 mortē. **L**atto em̄ sentiens
 venire iudicē ad domū suā
 furtū dicit de domo anteq̄ iudex ve
 niat. **S**ic peccatū est per confessionē
 eiciendū de domo aīe ante mortē
Ecc̄i. xxxi. **P**recutite prior̄ ī domū
 tuam ac. **E**t in eodē. **C**onfiteberis
 viuis. viuis et sanus confiteberis.
Ite confessionem p̄cedere debet pec
 catorū p̄meditatio. **N**am dispensa
 tor domus vel villicus expensas
 corā d̄no suo computaturus. prius p̄
 lapillos computat anteq̄ d̄no suo ap
 pareat et diem et causam. **S**ic a
 tu peccatorum tuorum computati
 onē facias anteq̄ d̄no tuo in confes
 sione appareas. **I**tem orator vel ad
 uocatus anteq̄ corā iudice veniat
 rationes suas vel allegatiōes ordi
 nat et affirmat. **S**ic et tu ad forū
 confessionis p̄meditatus accedas.
Ecc̄i. xvij. **A**nte iudicium para iu
 sticiam tibi.

Capitulū. xij.

Compunctio que p̄ducit ex
 desiderio sup̄ne p̄ie assimi
 lat̄ locū que fit cū m̄ue

lactat filium cū comedat alia cibari
 a **Herū**. Delicata est diuina consolatio
 non creditur admittentibus alienā
Ideo filius israel non est datum man-
 na donec defecit farina quam tulerant
 de egypto. **I**tem clamatores
 vini vel taberni non dant gustacē
 de vino suo porcis. vel canibus. vel
 leprosis. **S**ic etiā deus non dat de
 consolatione sua luxuriosis. gulosis.
 detractoribus. et alijs peccatoribus
Et sicut dicit **Aug⁹**. **I**mpius dulcedi-
 uinam dei non sentit. quia de febre
 iniquitatis palatum cordis amisit
Item consolationes celestis dulcedi-
 uinis dantur sanctis in mūdo istō
 quasi ad prelibandum. vt magis
 ad plenitudinem gratie feruescat
 desiderium. **N**am vini venditores
 aliquantulum dant gustare volen-
 tibus emere. vt suauitate vini pre-
 gustata ad emendum alliciantur.
Augustinus. **G**ustavi te et esurio.
 tetigisti me et exarsi in pacem vel
 concupiscentiam tuam. **S**imiliter
 aucupator parum prelibat accipi-
 trem suum. vt ardentius volet ad
 predam. **E**t ille qui vult vendere
 bladum suum parum portat ad fo-
 rum. et dicit mercatoribus. de ta-
 li satis vendam vobis. habeo enim
 atria mea plena. **S**ic deus amicis
 suis in vita ista dat parum de dul-
 cedine sua vt eos alliciat ad eam.
Quod. **P**reuenisti eum in benedictio-
 nibus dulcedinis. **E**t ideo **A**plis a-
 liquantulum de gloria sua ostendit in
 transfiguratione **I**te consolationes
 diuine dantur tribulatis et amari-
 tatis. **D**icit enim **Boetius** in libro
 de consolatione. q̄ i palatio iouis
 erant duo dolia vini. vnum de op-
 timo vino. aliud de amarissimo. et
 quicumq; volebat bibere de bono.
 oportebat q̄ prius biberet de ama-

ro. **S**ic qui vult bibere de vino di-
 uine consolationis. oportet q̄ prius
 bibat de vino amaritudinis. q̄ de vi-
 no consolationis **Gregorius**. **S**i
 mens appetit q̄ demulcat. prius
 gustet q̄ dolet

Capitulum xv

Contemplatiui viri dormi-
 entibus assimilantur. quia
 sicut dicit **Gregorius** **F**re-
 quenter homines dū in lecto que-
 scunt somniorum visione turbantur.
 Quasi enim sompnia vel visi-
 ones sunt imaginationes ultimi di-
 strictiq; examinis. q̄ iam vtiq; p-
 timorem certimus. sed tamen et ve-
 raciter non videmus. **B**eati itaq;
 viri ad cordis semper secreta rede-
 unt. cū ab hoc mundo vel ultra vo-
 tum prospera. vel ultra vires ad-
 uersa patiuntur. atq; a terrenis la-
 boribus fessi quasi stratum vel le-
 ctum cubile mentis petunt. **S**ed
 dum quibusdam imaginibus cogi-
 tationum q̄ sint subtilia iudicia di-
 uina conspiciunt. quasi intra sta-
 tus sui requiem sompnij visione
 turbantur. **C**ontemplatur enim q̄
 districtus iudex veniat. qui dū vi-
 immense magnitudinis cordium se-
 creta illuminat. omnes ante oculos
 culpas reuocat. pensant quanti-
 ta illa sit verecundia in conspectu
 tunc totius humani generis ange-
 lozum omnium archangelorumq;
 confundi. perpendunt quis post
 fusionem cruciatu maneat. cuius
 reatus animam immortaliter mori-
 entem et indeficientem carnem ge-
 hēna cōsumat. **C**ū itaq; tā pauca
 imaginatiōe mens quatitur. quid

aliud nisi triste sompniuz videtur.
Vñ Job. viij. Si dixerō solabitur
 me lectulus meus. et releuabor lo
 quens meū in stratu meo. terreū
 me per sōpnia. et per visiones hor
 rore conturbes

Capitulū. xvi.

Qontinentiam seruare volēs
 et a gule delectationib⁹ nō
 abstimens. filis est ei q̄ do
 mū suā illesam custodire disponit.
 et tamen igne et ligna pprijs ma
 nibus apponit. Nā cibi et potus ca
 lioi sunt concupiscentie. et ignis lux
 urie vehemēter inflammatiui **Eccī.**
xxviij. Scdm ligna silue sic ignis
 ardescit. **Vñ** talis si de luxuria tēp
 tatur. non inuitus sed voluntari⁹
 vitatur. Debet etiā qui vult esse con
 tinens mulierū vitare consortia. Ali
 oquin similis est ei qui suoz hostiū
 insultus formidat. et tamē sicut fa
 tuus eoz loca vel consortia nō vitat.
Talis ergo si temptatur ab eis q̄si
 ipse seipsum occidit. Et talis est con
 tinens qui mulierū consortijs seculo
 se immiscet **Eccī. xi.** Qui amat pi
 culum in illo pibit

Capitulū. xvij.

Qui suuz nō debet aliq̄s ali
 cui rei apponere. nisi p̄mo
 bñ videat vbi apponat. Lu
 sor em schacū a schacario sbleuatur
 vii tenet in manu. et cū maḡ deli
 beratiōe puidet vt in tali loco assi
 deat ne ab aduersario capiatur.
Sic debet homo facere de corde suo
 cauendo ne in loco turpi et piculo
 so et aduersario discoopto illd̄ po
 nat. sed ī deo qui est securitatis lo
 cus et custos inuolabilis. Itē cor
 apiendū est deo. sicut schola aperit
 m̄grō ad audiendū **Job. xxxij.** Ao
 aperit aures viroz. et erudies eos
 instruit disciplina. **Sz** multi clau

ditit ei aures cordis vt non audi
 ant more aspidis furde et obturan
 tis aures suas ne audiat vocem in
 cantantis. **Item** aperiendum est si
 cut fenestra lumini ad videntū. **q̄**
Maich. i. **Ad**apiat dñs cor vrm ī le
 ge sua. **Sed** multi claudunt vt q̄e
 tius dormiant **Job. xxij.** **Ipi** sic
 erunt rebelles lumini. et tales simi
 les sunt noctus. et illi ceco qui fu
 gerat bñm martinum vt non illū
 naretur. **Item** aperiendū est sicut
 thalamus sponso ad recipiendum
Ap̄c. iij. **Ego** sto ad ostiū et pul
 so. **Pulsat** enim deus manu benefi
 ciorum. vel virga flagelloz. **Solet**
 em̄z dici q̄ qui pulsat magno stre
 pitu non venit manu vacua. sed a
 quid portat. et ideo hylariter recipi
 tur. **Quanto** ergo magis sponso
 aperiendū est qui cū magna multi
 tudine donoꝝ venit. vtraq̄ manu
 plena. scz sinistra tpalibus. et dex
 tra spūalibus **Cant. v.** Surrexi vt
 aperire dilecto meo

Capitulū. xvij.

Quæ crux est sicut virga
 moyfi. qua pharao id est
 dyabolus multipliciter fla
 gellatur. **Cruz** est trophæum aduer
 sus dyabolū vt nō appropiuet va
 stator. **Item** qua magozum serpen
 tes id est demonum temptationes
 deuorantur. **Item** est sicut lignum
 moyfi ostensum. quo aque amare.
 id est tribulationum et aduersita
 tum amaritudines dulcorantur.
Ecclesiastici vicefimo septimo. **Nō**
 ne a ligno indulcata est aqua. **Itē**
 est sicut virga assueri. qua ad regis
 aulam id est ad dei gloriam iter p̄
 paratur **Wester** secundo. **Nullus**
 transibat ad regem nisi virga deo
 sculata

Capitulum xix.

Ostiodia sui mala et debilis est causa mortis et perditionis anime. Sicut ille qui habet inimicos feroces et capitales eius querentes. si ostium domus in qua quiesceret. aut aptum dimitteret. aut ibi debile custodiam poneret. faciliter occideretur. sicut patet. **Regū. m.** exemplo ysoseth qui ad custodiam domus non ostiarum profuit. Unde venientes filii heremon berochite herhab et banaa ingressi sunt domus ysoseth qui dormiebat super stratum suum meridie. et ostiaria domus purgans triticum odoravit. Ingressi sunt autem domum latenter allumentes spicas tritici. et percusserunt eum in igne. sicut enim dicit **Ex. Ostiaria triticum purgat cum mentis custodiā discernendo virtutes a vitis separat. que si dormiat in mortem proprii domini insidiatores admittit. quia cum discretiois sollicitudo cessaverit. ad interficiendum animam maligni spiritibus iter pandit. Qui ingressi spicam tollunt. quia bonarum cogitationum germina auferunt. atque in igne ferunt. quia virtutem cordis delectatione carnis occidunt. In igne quippe ferire est vitam mentis carnis delectatione proficere. Nequaquam autem ysoseth iste hac morte succubet. si non ad ingressum domus mulierum. id est ad mentis aditum molle custodiam deputasset. Fortis namque virilisque sensus proprii cordis foribus debet. que nec negligentie sompnus opprimat. nec ignorantie error fallat. Unde bene ysoseth appellatus est. quia a custodia femine hostilibus gladiis traditur. Ysoseth quippe vir confusio nis dicitur. Vir autem confusio nis est qui foris mentis custodia munitus non**

est. Quia dum virtutes se habere estimat. subintrantia vitia nescienter necant. Tota itaque virtute munitus est aditus mentis. ne quando eam insidiatores hostes penetrent foramine neglecte cogitationis.

Capitulum xx.

Olectationes prout vite querens assilatur ei que comedit vana acerbam. Illi enim qui comedunt primo vana acerbam obstupescunt dentes. ita quod non potest postea alios meliores cibos ostendere. Et sic illi qui sumunt prout vite delectationes. mentis sensus ligantur ut non possit capere delectationes spirituales. **Thē. xxxi.** Omnis que comederit vana acerbam obstupescunt dentes eius. **Cre.** Vana acerbam est fructus ante tempus. Quisquis enim prout vite delectationibus satiari desiderat. quasi fructus ante tempus comedere festinat. Qui igitur vana acerbam comedit dentes eius obstupescunt. quia qui prout mundi delectationibus pascitur intermi eius sensus ligantur. ut iam spiritualia a incidere id est intelligere nequeant. quia vnde in exterioribus delectati sunt. inde in interioribus obstupescunt. et cum de peccato anima pascitur panem iusticie edere non valet. quoniam ligati dentes id est sensus ex peccati consuetudine iustum quod intus sapit comedere nequaquam possunt.

Capitulum xxi.

Dabolus similis est mulieri volenti capere muscas. que hinc ollam suam intromittit cum lacte. et tunc musce intrant. et cum multitudo intraverit includit eas et succendit. Sic diabolus delectationem

peccati offert. et hominē capit per
 osensum peccati. et captum ligat
 per consuetudinem. deinde i igne in
 ferni trahit. Ideo in principio tēp
 tationis clamandum esset. sicut vi
 citur. **nn. Regu. nn.** Mors in olla
 mors in olla. scz corporis et anime
 in delectatione venenosa. Itē dya
 bolus est sicut latro. qui pmitit o
 ductum viatoribus. et postea uigu
 lat diuertere faciens a via recta.
Sicut patet exemplo iuuenis qui
 volebat ire ad amasiam. et inuenit
 pontem ruptū super magnā aquā.
 et assistit dyabolus ei super magnū
 equū et fecit eū ascendere post se. p
 mittens ei conductum bonum. et
 statim insiliens in aquā precipitauit
 eū et suffocauit

Capitulū. xxij.

O iustie sūt causa timoris et
 persecutionis. et paupertas
 est causa securitatis. Nam
 si arbor non haberet fructus non
 inueniretur qui proiceret lapides
 super eā vel ramū traheret. Cū at
 habundat fructibus. vix transit a
 liquis qui non proiciat super eam
 lapidem vel ramum frangat. Sic
 qui diuitias habet insidias latronū
 et oppressiones principum et exa
 ctiones violentorum officialiū non
 euadet. a quibus pauperes sunt imu
 nes **Abacuc. ij.** Ve ei qui multipli
 cat non sua vsquequo. et aggra
 uat extra se densū lucū ac. Itē diui
 tes qui habere volūt habundantiā
 mundi: habebunt penuriā inferni
Consuetū est enim qd qui habūdā
 ter pransus est vel conuiuauit. vt
 parum super sit ei qd cōnet. Diui
 tes ergo mali in hoc mundo cōui
 uant habundanter. et ideo iustuz
 est vt parum super sit. qd patet in
 diuite epulōe **Lu. xvi.** Multū em

pletoide in mane huius vite dīe
 dit. et ideo merito in vespere huius
 vite. i. i fine parū cenauit. quia ad
 cenā suā guttā aque habere nō po
 tuit. Sed everso sancti paupes i
 mane huius vite comedūt paz. i. par
 uā vel nullā huius mūdi delectatio
 nem habēt. et ideo iustū est vt in
 vespere huius vite habeāt magnā
 cenā

Capitulū. xxij.

Ratio eicitur a mēte adue
 niente temptatione. sicut
 tiram⁹ eicitur de ciuitate
 adueniente fortiori hoste. Mens em
 cū in elationem se erigit quasi in tū
 rā mēte erūpit. habet autē tirānois
 sue satellites fauētes sibimet cogi
 tationes suas. Sed cū super tiranū
 hostis irruit. fauor mox satellitum
 cessat. Intrante nāq; aduersario
 satellites fugiūt eumq; territi de eli
 nāt: quē in pace positi cāhōda p̄ua
 sione laudabāt. subductis vero sā
 tellitib; hostis solus rmanet. Quia
 recedentibus elatis cogitationib;
 pturbatus animus se solūmodo i
 temptatione videt. Et ideo pia
 doitoris dispensatione agit: vt de
 se v̄dens anima tēptatione pulset
 que in h̄mata qd sit inueniat. et
 p̄sumptionis fastum deponat. vt
 dicit **Greg.**

Caplm. xxij.

Electi dei affilantur seruis
 dū sūt i vita p̄nī t̄plici ra
 tiōe. scz s̄biectiois. affectio
 nis. et passiois. Et hec t̄plex ratio
 tāgit **Job. viij.** Sicut seru⁹ de s̄ideāt
 vmbra. sic et ego habui mēses va
 cuos et noctes laboriosas enumeā
 u michi. In eo em qd dicit seruus.
 tāgit s̄biectiois. Sūt em electi dei
 futuri corruptiois s̄biecti quousq;
 ad lib̄tatē pueniāt gl̄e filioꝝ dei.

Vnde sicut dicit **Gre.** Electus quisque quousque infirmitatis corruptione costringitur sub onerantis corruptionis iugo quasi sub estus anxietate retinetur. Qui nimirum cum corruptione exutus fuerit. tunc sibi metipsum libere tranquillus innotescit. Vnde **Ro. xij.** dicitur. quod ipsa creatura liberabitur a seruitute corruptionis in libertatem glorie filiorum dei. Ac si apte diceretur. pena corruptionis nunc aggrauat. sed tunc incorruptionis gloria exaltat.

Et quantum ad penitentis necessitatem potest nunc in filiis dei de libertate nihil ostendit. tantum ad subsequendum libertatis gloriam tunc in famulis de seruitute nichil apparebit. Creatura ergo seruitute corruptionis exuta. et dignitate libertatis accepta in filiorum dei gloriam vertitur. quod unita deo per spiritum quasi hoc ipsum quod creatura est transiisse ac subegisse declarata. Secundo tangitur ratio affectionis siue desiderii. quia desiderat umbram. Nam electus dei quousque iugum misere corruptionis portat sub angustia temptationum estuat. et ideo umbram. id est refrigerium quietis desiderat. Vnde **Gre.** Umbram desiderare est post temptationis estus sudoremque operis eterni refrigerium quietem querere. Vnde namque umbra seruus ille desiderabat quem dicebat. Sitiuit anima mea ad deum viuum etc. Tertio tangitur ratio passionis cum addit. Sic ego habui menses vacuos et noctes laboriosas michi. Nam seruus multa in modum patitur siue in victus defectu. siue in laboris excessu. Sic electus potest ut dicit **Gre.** quis rerum aditorum deseruiat. sepe tamen eos rerum inopia coangustat. per amorem deo inhaerent. et tamen subsidio vite penitentis egent. Qui ergo per actiones suas presertim non querunt. a mundo in petitione vacuos menses ducunt. noctes quoque la-

boriosas tolerant. quod aduersitatum tehebraz non solum usque ad inopiam. sed sepe usque ad corporis cruciatum portant. Despectum namque egestatemque perpetui laboriosum mentibus bonis non est. Sed cum usque ad afflictionem carnis aduersitas vertitur. labor procul dubio ex dolore sentitur. Vel forte ideo dei seruus menses vacuos habere dicitur. quia laborem iam sustinet. sed premium nondum tenet. hoc tolerat. illud expectat. Noctes vero laboriosas enumerat. quod aduersitates sibi presentis temporis sepe in virtutibus exercendo coactuatur. Nam si proficere in mente nunc appetit. minus fortasse aspera que mundi sunt sentit.

Capitulum. xxv.

Erubescere debent facere sicut fit equis umbraticis. Equi enim umbratici somitu tintinabuli vel folij umbram arborum terrentur et non audent transire. Sed armigeri qui eos equant faciunt eos transire frequentem per loca que formidant. Sic et illi facere debent. ut ea que magis formidant frequentius faciunt. Item tales sunt sicut pueri qui timet latratum catulorum qui adhuc mordere nesciunt. Sed mater pueri eum securat catulum rapiendo et ad puerum adducendo. Et sic talibus illa opera que stulte erubescunt vel timet precipue sunt imponenda.

Capitulum. xxvi.

Eucharistie sacramentum quate sit dignitatis. quantum tamen idoneitate gratie in se habeat. representat sacerdos in his que dicit siue facit in missa. que sunt octo. Nam primo promittitur preparatio quodammodo continens quatuor partes. Prima enim pars eius est laus divina in introitu misse

Secunda vero pars continet commemoracionem presentis miserie inuocando dei misericordiam. ter dicendo kyriel. p̄ma vice p̄o persona patris sc̄da filij. tertia spiritus sancti. Et hoc contra triplicem miseriam. ignorantie. culpe. et pene. **T**ercia pars commemorat celestem gloriā ad quā ibimus post presentem miseriam. in gloria in excelsis q̄d in festis dicitur. in quibus predicta gloria recitatur. **I**ntermittitur autem in officijs luctuosiss que ad commemoracionem presentis miserie spectant. **Q**uarta vero pars continet orationes quas sacerdos p̄o populo facit. vt digni tanto misterio habeantur. **S**ecundo vero loco premititur instructio fidelis populi. quia hoc sacramentū est signum vel sacramentum fidei. Et hoc dispositiue fit per doctrinā prophetarum et apostolorum. que in ecclesia legitur. sc̄z a subdiaconibus vel diaconibus p̄dicata. **S**ed quia x̄po credimus tanq̄ veritati diuine lecto euangelio simbolū fidei cāntatur. **C**antatur autem in festis de quibus fit aliqua mentio in simbolo. vt in festis x̄pi. beate marie et apostolorum qui hanc fidem fundauerunt. **T**ercio populo preparato et instructo consequenter accedit ad celebrationem misterij. q̄d q̄d offeritur vt sacrificium. et consecratur et sumitur vt sacramentum. **V**nde primo pagitur oblatio. sc̄do consecratio materie. tercio perceptio eiusdem. **C**irca primū duo aguntur. sc̄z laus populi in cantu offerentis. et oratio sacerdotis petentis vt oblatio populi fit deo accepta. **D**einde in consecratione. que super naturali virtute agitur. p̄mo excitatur populus ad deuotionem in p̄fatione. **V**nde monetur subfuz ha

bere corda. et sc̄do post p̄fationem populus laudat deitatem x̄pi cum angelis dicens. Sanctus sanctus sanctus. Et hūmitatē cum pueris dicens. Benedictus qui aē Trina at crucis signatio. que fit sup̄ illa verba. **D**ec dona. hec munera. hec sancta sacrificia illibata. figit x̄pi traditionem. que facta est a iuda et iudeis et gentibus. **S**ecunda est x̄pi reditio q̄ facta est sacerdotibus scribis et phariseis. et hec figitur per aliam crucis signationem sup̄ illa v̄ba. benedictam. ascriptam. ratam. ad ostendendū precium reditiois. xxx. den. **A**dduntur autem due crucis super illa verba. vt nob̄ corp̄a sanguis aē. ad designandū personā iudei venditoris. et cristi venditi. **T**ercio autem duo fuerunt in cēna. sc̄z panis et vinum prefiguratiua passionis x̄pi. **A**d q̄d signū sunt due crucis. vna in consecratione corporis. alia in consecratione sanguinis. **Q**uarto fuit ipsa passio cristi. **V**nde ad representandū quinqz plagas fit quinto quintuplex crucis significatio super illa verba. hostiaz puram aē. **Q**uinto representatur extensio corporis. et effusio sanguinis. et fructus passionis. per trinā crucis signationem. que fit super illis v̄bis. **C**orpus et sanguinē sumpserimus aē. **S**exto representatur triplex oratio. quā fecit in cruce. **V**nam p̄ persecutoribus. cū dixit. **P**ater ignoste aē. **S**ecundam p̄ liberatione a morte. cum dixit. **D**eus deus meus. **T**ercia pertinet ad adeptionē glorie. cū dixit. **I**n manus tuas commendo sp̄m meum. **E**t ad hoc representandum. fit trinā crucis signatio super illa verba. Sanctificas. viuificas et benedicias. **S**eptimo representatur h̄c tres q̄bz x̄pc p̄cepit in cruce.

scz a sexta vsq; ad nonā. Et ad hoc representandū fit iterū tna crucis sigtio. super illa verba. p̄stas nobis per ipsū ac. **O**ctauo representatur separatio aie a corpe. p̄ duas cruces extra calicē factas. **N**ono representatur resurrectio tertia die facta per tres cruces. que fiunt ad illa v̄ba. Pax dñi ac. Nota etiā q̄ extēsiō brachioꝝ quā facit sacerdos. ostendit extēsiōne brachioꝝ cristi in crucē. **Q**uā autē man⁹ interdū iungit et inclināt suppliciter et humiliter orans. designt humilitatē et obedientiā xp̄i p̄ qua passus est. **Q**uā autē digitos tenet v̄ntos post consecrationem. fit hoc vt si aliqua particula adhaesisset non dispergatur. **N**ota etiā q̄ sacerdos se quinq; v̄rit ad populum. ad designandum q̄ xp̄c in die resurrectionis quinq; es apparuit. **E**p̄us autē qui representat p̄sonā xp̄i dicit. Pax v̄bis. p̄mo ad populū. sicut dñs dixit post resurrectionē apostolis. **N**ota q̄ fractio hostie designat. p̄mo ipsaz diuisionē corpis cristi. que facta ē in passione. sc̄do distinctionem corporis mistici sc̄dm diuersos status. tertio distributionem gratiarum p̄cedentium a passione xp̄i. **N**ota etiā q̄ pars hostie in calicē missa designat ip̄m xp̄m et beatissimā virginē. et si qui alij resurrexerūt cū eo. ps̄ ometa ābulantē adhuc sup̄ terrā. ps̄ reseruata vsq; in finē missae corpus xp̄i in sepulchro. **N**ā corpa sanctorū vsq; in finē erūt in sepulchris. **H**oc autē hodie nō seruatur scz reseruado p̄tē vsq; in finem missae. **T**amē sigtio p̄tium manet. **V**nde versus. Hostia diuiditur in p̄tes. tincta beatos. **P**lene sūpta notat viuos. seruata sepultos. **C**apitulū. xxvii.

Familiaritas multa virorum cū mulieribus piculosa est. **Q**uia sic papilio iuxta eā delam tantum volitat q̄ tandem se oburit. sic homo iuxta mulierē sedendo et colloquēdo. **V**nde **I**h̄s dicit. **O**stium tuum mulierum pedes nunq̄ intrant. **S**ed si videris mulierem bene ouersantē mēte diligenti corpali frequētia. quia nō est securū feno et stuppe esse iuxta ignem. **B**erū. **C**ū muliere semp esse et eaz non cognoscere mai⁹ est q̄ mortuum suscitare. et si q̄d min⁹ ē nō potes. quō q̄d magis ē credā. **T**erra bona est in se. et aqua bona et mūda. tamē si simul apponantur faciunt lutū et se inuicē polluūt. **S**ic est de hoīe et muliere.

Capitulū. xxviii.

Ideus p̄ omnibus alijs constat dyabol⁹ hoīi auferre. quia ē lumē aie. sicut latro qui intrat domū lumē extinguit. et fenestras claudit ne videatur. **E**t sic mercator deceptor tenebras querit vt decipiat. **I**o. v. **Q**ui male agit odit lucē. **H**ec est etiā ocul⁹ dexter quē naas amo nites. qui interpretatur serpens. i. dyabol⁹ p̄tebat erue viris iabes galaad. i. **H**egū. xi. **E**st em̄ dyabol⁹ sicut coru⁹ q̄ p̄mo eruit oculū cadaueris. **H**ec mirū. quia hostis est inuisibilis. et sine fidē nō videtur. **D**icit i vitaspartū. q̄ q̄n opuntur oculi animalis circuit ad molendinū. **S**ic dyabol⁹ si opuerit oculos mentis. i. fidē huiusmodi ad oē p̄ccm̄. **J**udicū. xvi. **S**apson eruerūt oculos et molē fecerūt. **I**deo dicit **S**en. **Q**ui fidē p̄didit nihil p̄ficiat. **C**apitulū. xxix.

Flagella tribulationum assemblantur virgis scoparū. **Q**uia sicut virgul scoparū

nodosis & duris pueri castigantur.
atq; de earum fasciulis domorum
habitaçula a sordibus purgantur.
Sic ex tribulationum flagellis im-
pientes peccantes expiantur. &
meliorati ex eis ad deum per peni-
tentiam redeunt vitam suam in
melius commutantes. Flagellum
enim tunc diluit culpam cum mu-
tauerit vitam. Naz cuius non mu-
tat mores. non expiationes

Capitulū. xxx.

Gratia dei non infunditur.
nisi cordi disposito. Nullus
enim sapiens in vase immū-
do. vel pleno. vel confracto. preci-
osum liquorē infundit. Sic nec de-
us cordi humano per luxuriā iquiti-
to. vel vento supbie pleno. vel p
discordiam fracto. vel ad terrena
incuriato gratiā suam infundit.
Et ideo dicit Apostolus. *1. Th. ij.*
Sciat unusquisq; vas suum posside-
re in sāctificatione et honore. Si ē
nim vasa in qbus reliquie sāctorū
ponuntur mūde et honorabiliter ser-
uātur. q̄to magis vas cordis inq̄
tam preciose reliquie gr̄atie sc̄; et
corpis cristi ponuntur. *Iocēto. dicit*
Pro. ij. Omni custodia serua cor
tuum a c̄.

Capitulū. xxxi.

Humilitas mentis assimila-
tur illi sterquilinio. i quo
legitur Job sedisse. *Job.*
vi. Vñ Grego. ibi dicit q̄ in ster-
quilinio sedere ē vilia de se quem-
piam et abiecta sentire. Item
dicit q̄ in sterquilinio sedere est
mētis oculos ad ea que illicite gel-
simus penitendo reducere. Cuz e-
niz ante nos peccatorum stercorea
ceruimus. omne quod in animo de-
elatione surgit inclinam⁹. Itē
in sterquilinio sedet. qui infirmīta-
tem suam sollicite respicit. et se se

de hōis que per gratiam per cep-
it nō extollit. **Capitulū. xxxij.**

Recipientibus et ad huc in
spiritu debilibus debēt im-
poni leuioza. Cui⁹ exēplū
ē. quia homines prime etatis nō
strugibus aut carmbus et solidis ci-
bis. sed cibis leuioribus sc̄;z olei-
bus & pomis nutriebantur. Vnde
olus ab alendo est dictum secūdu
Ps̄. 138. quia oleibus ante diluuiū
homines alebantur sicut animalia
herbis. Et ideo in oleo leuis insti-
tutio accipitur que infirmioribus
trahi debet. Vñ *Roma. xij.* Qui
infirm⁹ ē. olus manducet.

Capitlm. xxxij.

Inconstans & mutabilis ho-
mo similis ē infirmo in q̄
ui et afflictiva infirmitate
constituito. q̄ nocte adueniēte op-
tat q̄ cito transeat. et dies adsur-
gendum fiat. & rursus in die affli-
ctus vespere et noctem expectat.
sperans sc̄; ex varietate tempis
minui vim doloris. In nocte emz
que est dormiendi tps accipitur
torpor otn. p diem vero q̄ est tem-
pus opis exercitatio actiois intel-
ligit. Similiter in vespere. qz sop-
no cōgruit rursus otn desidia signi-
ficat. Inconstas ergo anim⁹ i no-
cte diem querit. qz in quiete exi-
stens exercitiū actionis appetit. &
rursus i die vespere expectat. qz i
exercitio posit⁹ otn q̄etis exoptat
Vñ dicit *Job. vi.* Si dormiero di-
cā quando surgam. et rursus ex-
spectabo vespere. Vñ *August.* dicit. qz illa in
q̄ fuit cōdit⁹ iusticie solitudine nō
figit alternatis sepe desiderij mo-
tu variat. vt q̄etus actionē de fide-
ret & occupatus ad otium anhelet
Vnde si dormiero sc̄;z per quietis

otium quando surgam. scz ad acti-
onis exercitiū. Et rursus in exerci-
tio positus expectabo vesperā. i. q̄
etis de fidiā. Possit tamen hoc ex-
emplū beati Job et aliū intelligi.
vt scz per dormire accipiam⁹ statu
peccatoris. **Proverb. vi.** Vsq̄ quo
piger dormis. **Eze.** Dormire nāq̄
est in peccatis iacere. Sed per surge-
re accipiamus penitere. per qd̄ scz
ad lumen iusticie transitur. **Eph. v.**
Exurge q̄ dormis. exurge a mor-
tuis et illuminabit te xpc. Sed per
vesperā ppter tenebras aduersitas
vel temptatio siḡtur. Dicit ergo si
dormiero scz in peccati sopno. dicā
scz opunctus interius. quādo sur-
gā. scz vt per p̄nam lumen iusticie
videā. Et rursus in lumine iusticie
positus. et supbie temptatiōe pul-
satus. expectabo vesperā. i. aduer-
sitate. que scz mentē huiliet et libe-
ret a peste supbie. **Vnde Eze.** dicit
Circa virtutū p̄spera mente eleua-
ta aduērix aduersitas de siderat.
vt p̄fecto aīm⁹ cū virtutū suarum
gaudio plusq̄ debz attollitur. per
atarietate presētis vite edito me-
rore solidetur. **Vnde** et nequaq̄ for-
midabo vesperā d̄. sed expectabo
Expectamus etenim prospera et for-
midamus aduersa. **Vir** igit̄ iust⁹
vesperā expectat. quia cum exte-
rius habet tribulationē. intus ip̄a
ei sit aduersitas prospera. **Vel** di-
cit expectabo vesperam. i. tēptatio-
nem. Expectabo scilicet non optā-
do sed inuēndo. quia quāto vi-
olentius a peccati sompno ad iusti-
cie lumen exurgitur. tanto antiq̄
hostis temptatio vehementior. et ob-
scuroior sequit̄. Et hinc est qd̄ **Gen.**
i. cū ordo t̄pis creationis rerū nar-
ratur. p̄mo mane et post vesperū
nominatur. quia p̄mo dicit. factū

est mane. et postea dicit. factū ē
vespere. **Vbi** scz dicit **Eze.** qd̄ cre-
ator omnium humane culpe p̄fici⁹.
tunc expressit in tempore. qd̄ nūc
versatur in mente. **Mane** quippe
ad vesperam ducitur. quia mimerū
lumen rectitudinis vmbra sequit̄
temptationis. Sed quia electorum
lux temptatione non extinguit̄.
nequaq̄ nox sed vespera facta per-
hibetur. Quia mimerū sepe temp-
tatio in corde electoz lumen iustici-
e abscondit sed non interimit. q̄si
ad pallorem t̄repidatiōis p̄trahit.
sed funditus non extinguit. **Electi**
ergo post sompnum surrectionem
appetunt. post surrectionē vesperam
prestantur. qz de peccati teneb̄s
ad iusticie lumen euigilant. et in
ip̄o iusticie lumine positi semp se a-
tra illecebras temptationū pant.
quas mimerū nō timēt s̄ expectāt.
quia utilitatis sue rectitudini etiā
temptamenta proficere non igno-
rant

Capitulū. xxxij.

Incontinentes et illi q̄ non
se tenent in eo qd̄ est scdm
rationem rectā de liberatū.
scz ppter passionem superuēmet̄.
vt sic accipiatur incontinentis. non
tatum circa luxuriam. sed large p̄
omni eo qui recedit a ratione recta
ppter temptationem. **Tales** inq̄
assilantur eis qui inuolutis itine-
ribus pergunt. **Vnde** vt **Eregori⁹**
dicit. Omne qd̄ inuoluitur in seipo
replicatur. **Et** sunt nonnulli qui se
ducentibus vitis obuiare q̄si to-
ta intentione de liberant. sed irruē-
te temptationis articulo i p̄posito
non perdurant. **Alius** namqz p̄uo
vsu supbie inflatus. cū maḡ esse p̄-
mia huilitatis considerat aduers⁹ se
metipz se cigit exhibē se i q̄bullibz

contumelias humilem proimitit.
Sed cum repente huc vni⁹ iniuria
 verbi pulsauit ad cōfuetā p⁹in⁹
 elationē redit. sicq; ad tumore redu
 cit. vt neq; quia bonū humilita
 tis concupierat recordetur. **A**li⁹
 quoq; per auaritiā estuās augen
 dis facultatib⁹ anhelat. **I**s cum p⁹
 terire omnia velociter conspicit.
 vagantē per concupiscentias mē
 tem figit. de cernit iā nihil appetē
 et adepta tātūmodo s⁹ magni mo
 deraminis freno possidere. **S**ed cū
 repente fuerit oculis oblata que
 placeāt in ambitionē protin⁹ mēs
 anhelat. semetipsā non capit. ad i
 piscendi hęc occasionem querit.
 et oblita continentie quā secū pepi
 gerat cogitationum se stimulis p
 desideria acquisitionis inq̄tat. **A**
 lius luxurie tabe polluit. et lōga
 iam consuetudine captus tenetur.
Quanta autē sit castitatis mūditi
 a cōspicit. et carne vinci turpe de
 prendit. **R**estringere ergo vo
 luptatum fluxa deliberat. et resul
 rare consuetudini se totis viribus
 parat. sed re lobiecta oculis speci
 e. vel ad memoriā reducta cum s⁹
 ita temptatione cōcutitur. p⁹in⁹
 a p⁹stima preparatione dissipatur.
Et qui cōtra hāc clipeum delibeta
 tionis erexerat. delectationis iacu
 lo confossus iacet. sicq; eum luxu
 ria eneruem supat. ac si nulla otra
 eam intentionis arma preparass⁹.
Alius ire flāmis accēdit. ei⁹q;
 stimulis ad inferendas p⁹imis o
 tumelias effrenatur. **C**um vero n⁹
 la furoris occasio animum pulsat
 quanta sit mansuetudinis virtus.
 quantaq; patientie alitudo consi
 derat. seq; etiā cōtra cōtumelias
 patienter parat. **S**ed cum parua
 quelibet commotionis occasio na

scitur repente ad vices et cōtumē
 lias medullitus inflammatur. ita
 vt non solum ad memoriā patie
 tia p⁹missa nō redeat. sed et semet
 ipsam mēs et ea que loquitur o
 uitia nō agnoscat. **C**umq; furori
 plene satisfecerit. quasi post exee
 citium in tranquillitatem redit. et
 tunc se ad silentij claustra recoli
 git. cum lingue non patientia sed
 procacitatis sue satisfactio frenū
 ponit. vix igitur sero post ouitia il
 lata se cohib⁹. **Q**uia et a cursu sepe
 spumantes equos nō p⁹sidētis
 dextera sed campi terminus coher
 cet. **D**e omnibus ergo h⁹ moī tali
 b⁹ dicitur **Job. vi.** Inuolute sunt
 semite gressuum eorū. **Q**uia reā q̄
 dem deliberādo appetūt. sed ad cō
 fuetā mala sepe replicāt. et q̄si ex
 tra se extēsi ad semetipos p⁹ circu
 itū redeūt. **E**t bona q̄dē cupiūt. sed
 a malis nūq; recedunt. **E**sse quippe
 humiles. sed tamen sine de spectu
Esse cōtētū p⁹pens. sed sine necessita
 te. **E**sse casti⁹ sed nō sine recreatioē
 corporis. **E**sse patientes. sed sine otu
 melijs volunt. prout **Gregorius**
 dicit.

Capitulum xxxv.

Infernalis pene meditatio
 valet ad contēptum mū
 di. **N**ā sicut in vni⁹ pat⁹uz
 dixit quidā senex. **N**utrix quando
 vult ablactare puerum et a dulce
 die lactis amouere ponit aliquod
 amarum in mamilla. quod senties
 puer retrahitur a mamilla. **S**ic et
 tu a maritūdinem inferni delectati
 onibus mundi opponas. et retra
 heris ab eis. **Job. vii.** Nunquid gu
 stare potest aliquis quod gustatū
 affert mortem. quāto ergo magis
 si afferat homini mortem eternā.
Consumit et tiam infernalis ignis

meditatus in hōie carnalem affm̄
Sicut enim baculus qui versatur ī
igne consumitur in eo cortex. ita ne
cesse est vt consumatur in eo carnositas
qui sepe de inferno meditat̄ e
Capitulum. xxxvi.

Docrite assilantē falsis nū
cns qui portat arma regis
picta in p̄xide. sed itus nō
habent litteras vel sigillum eius.
Tales sunt ypocrite qui nō operā
tur intentione placendi deo. s̄ muni
do. Et ideo opa eorū et ipi cōdem
nabūtur. vt falsi testes in iudicio
quādo libri cōscientiarū apti erūt.
et dicitur eis. nescio vos. Itēz ypo
crite qui de suis operibus et labori
bus in presentivita remunerari cu
piunt. siles sunt illis qui fructus
os maturari non sinunt. sed ante
maturationem colligunt. Et lecca
toribus qui non sinunt cibos suos
diligenter p̄parari. et illis qui sege
tes suas in herba colligunt. qui ni
chil habent tunc in autūpno. Sic
qui nō expectant remunerationē
suam a deo. sed volunt hic remune
rari per vanā laudem. vel corpis
santitatem. vel tpalez p̄speritate.
non remunerabuntur ī iudicio fu
turo. **Mat. vi. Amen amen dico vo
bis. receperunt mercedē suam. Ia.
v. Ecce agricola expectat p̄ciosū
fructūz terre. patient̄ ferēs donec
accipiat t̄panem et serotinū. Pa
tientes ego estote fratres vsq̄ ad
aduentum dñi**

Capitulum. xxxvii.

Iracundi similes sunt illis
materis in quibus homo
ignem accendit. **Mat. v. Quidam iracundorū sūt
accensis calamis siles. qui dum vo
cibus p̄strepūt. quasi quosdā accē
sionis sue somitus reddunt. Citi⁹ q̄**

dem flammā faciunt. sed protinus
ad fauillam frigesunt. **Alī autem
lignis grauioribus durioribusq̄ n̄
disparēs accensionēz tarde suscipi
unt. sed tamen accensi semel diffici
lius extinguūtur. et quia tardius
in asperitate se concitant furoris
hui dūtius ignem seruant. Alī at̄
q̄d est nequius et citius iracūdie flā
mas excipiūt et tardius deponunt
Nōnulli vero has et tarde suscipi
unt. et citius amittunt. In q̄bus
nimirum quatuor modis hōdo lec
tor agnoscit. quia et ad trāquillita
tis bonum vltim⁹ plus q̄ p̄m⁹ ap
propinquat. et in malo scdm̄ ter
cius superat. **Capitulum. xxxviii.****

Iudicium diuinum assilantē
flatu humano. Quia sicut
dicit **Gre. Nos cū flamus
aētez ab exterioribus introfus tē
himus. et introfus tractū hunc ex
terius reddimus. Quasi igitur fla
re in vindicte retributione videt̄.
qui ab exterioribus causis introfus
iudicij cōsiliū recipit. et ab intimo cō
silio extrofus sententiā emittit.
Quasi enim flante deo ab exteri
oribus aliq̄d introfus trahit. quā
do foras mala nostra cōspicit. et ī
tus iudicium disponit. Et rursus
quasi flante deo ab interiorib⁹ spūs
extrofus emittitur. quando ab ī
teriori cōceptu cōsiliij exteri⁹ iudici
um dāpnationis infertur.**

Capitulum. xxxix.

Iudicij dies cū venerit red
dēt hōies de oib⁹ rationē.
**Mat. v. Sicut i fine ebdoade sō
lēt p̄ueri recitare lectiōes tot⁹ sep
timane. et q̄ nescit reddē vberat̄.
et qui scit. euadit. Et operari solēt
recipere mercedē pro operib⁹ suis
Et deficientibus nundimis vadunt
mercatores ad pagamentum. Sic**

etiā in fine mundi oportebit de
re rationem de omnibus. et recipere
mercedem iudicantem. **Ecce** vlti-
mo **C**ūta que sūt adducet deus i
iudiciū p omni errato. siue bonū
sit. siue malum. **I**tem in iudi-
cio omnium hominū opa patebūt.
Nū sicut creditor pbat debitum su-
um p litteras patētes q̄s habet a
debitore. **S**ic dyabolus pbat in
iudicio se actorem eorū corā sumo
iudice p opera mala que fecerūt.
que tūc oib⁹ apparebūt. **Apo. xx.**
Judicati sūt mortui ex hys que
scripta erāt in libris

Capitulū. xli.

Iudicās aliorū vicia debet
ipse immunis esse a vitijs
Et corrigens aliorū delicta
debet ipse mūdus eē a delictis. et
p̄cipue ab asp̄u et affectu terrenorū.
Quia sic dicit **Gre.** Neq̄q̄ pure
i mēbro maculā cōsiderat oclis. que
pulis ḡuat. Et sup̄iectas sordes
ēgere nō valēt man⁹. q̄ lutū tenēt.
Et hinc est q̄ deus in iudicio adul-
tere iudeis dixit **Johā. viij.** Qui si
ne peccō ē vestrū. p̄mus in illaz la-
pidem mittat.

Capitulū. xli.

Lingua otumeliosa assilā
flagello. s̄dm illud **Job.**
v. **A** flagello lingue absco-
deris. **V**bi **Gre.** dicit. q̄ flagellum
lingue ē ex p̄bratio illate otumeli-
e. **F**lagello enim lingue tonos feri-
ūt. q̄ eorū opa irridendo psequūt.
Sepe em̄ lingua a tono oge duz vi-
tupat iuocat. et quasi flagellū se e-
rigit. q̄ dorsū timide mētis cedit.
Sancta autem anima a flagello
lingue absconditur. quia dum in
hōe mūdo honorem laudis nō que-
rit. nec otumelias detractionis sc̄it.

Capitulū. xliij.

Loqui irrephensibiliter vō-
les. debz ip̄e p̄⁹ exaiare
q̄d dicit. **N**ā sicut per disti-
ctes arbit medi⁹ cōstituit. qui v-
triusq̄ ptis mētis discessis eos ad
rectitudinē eq̄tatis educat. **I**ta qui
in deis suis se p̄bari metuit. ipse
p̄us exaiando q̄d dicit inē cor et li-
guā quasi equus q̄daz districtusq̄
arbit̄er sedeat. subtiliter pensans
si reā v̄ba cor offeāt. q̄ vtiliter su-
scipiēs ad auditorū iudiciū lingua
perducat. sicut **Gre. dicit.**

Capitulum. xliij.

Luxurie ignis accēdit p ex-
ēplum maledictarū vetula-
rū. **N**āq̄n aliq̄s ignē nō po-
test incēdere in viridib⁹ lignis ac-
cipit lignum sicum vt facili⁹ suc-
cendat. **S**ic facit dyabolus quādo
nō potest in iuuenibus accēde-
re ignem luxurie. accipit vetulam
siccam. et p̄r eam facit quod p se
facere non potest. **V**nde dyabolus
decepit primam mulierem per ser-
pētem habentem vultū virgine-
um similem sibi. **I**tem accēdi-
tur ignis iste p̄r ornatū. **S**icut
etiā raptores et predones quan-
do volunt vnam villam cōburere.
ponunt ignem in vna domo. et p̄r
illam alie succenduntur. **S**ic dyabo-
lus ignez luxurie p̄mit in vna io-
culatrice. que ornata discurrens
per cōtratani omnes in se aspiciē-
tes comburit. **N**ec sunt vulpecule
sampsomis habentes ignē in cau-
dis. **I**tem accēditur ignis iste
ex appositione combustibilium. sci-
licet lignorum. vel olei. vel picis.
Sic ignis luxurie ex appositione ci-
borum et potium. **L**uxuriosus em̄
bonus morsellus aut sciphus vini

est quodam incertium luxurie. Non ergo videtur habere bonam voluntatem extinguendi illum ignem: qui bonos morsellos et fortia vina frequenter. Sicut non videtur habere bonam voluntatem extinguendi domum succensam: qui oleum et ligna in ignem proiceret. Venter enim et genitalia vicina sunt. **Thē. 9.** Venter mero est fluans: facile de spumat in libidine. Item accenditur ignis iste familiaritatem mulierum et colloquium. **Eccl. ix.** Colloquium illius quasi ignis exardescit. Murilegus albam pellem iuxta ignem oburit. et papilio iuxta candellam volitans oburit se. Sic homo iuxta mulierem sedens. Nulla securitas est feno vel stuppe iuxta ignem esse. sic homini iuxta mulierem. **Thē. ix.** Omnis caro fenū. Itē accenditur hic ignis flatu oris. i. suggestionem dyaboli. **Job. xli.** Valit eius punas ardere facit.

Capitulum. xliij.

Mandata dei debent haberi in meditatione et operatione cum recta intentione. Nos enim phariseorum erat portare mandata legis scripta in membranis in fronte quasi coronam ut ante oculos mouerentur. et etiam ligatas ad manus. in angulis etiam palliorum ipsi et etiam coiter iudei iacinctias fimbrias inferebant. Sic enim preceptum fuerat **Deut. 10.** scilicet quod ligaretur preceptum dei quasi signum in manu sua. et quod scriberet in limite ostiorum. et quod per angelos palliorum faceret fimbrias in quibus poneret iacinctias vitas in memoriam mandatorum dei. ut habetur **Nūi. xv.** quod scilicet mandatum pharisei ad litteram intelligebant et seruabant. sed intentio dei mandatis fuit. ut ligarentur in manu.

in operatione. et essent ante oculos in meditatione. In iacinctiis autem vitis que palleis inferebant signatur celestis intentio que omnibus operibus nostris debet adiungi.

Capitulum. xlv.

Miseria et grauedo humane vite ostenditur a defectibus corporis et ex variis medicamentis. Nam preter hoc quod corpus diuersis infirmitatibus et febribus et doloribus frequenter affigitur. etiam ipsa hec nostri corporis que salus vocatur egritudo est. ut dicit **Gregorius.** Nam otio tabescit opere deficit. Inedia deficiens cibo reficit ut subsistat. refectione lassasces abstinentia releuatur ut vigeat. et aqua perfunditur ne arefeat. lintheis tergitur ne ipsa nimis perfusione liqueat. labore vegetatur ne quiete torpeat. quiete refouetur ne laboris exercitatione succubat. fatigata vigilis somno repatur. oppressa somno vigilis excutitur ne sua penitus quiete lassetur. vestibus tegitur ne frigus aduersitate penetretur. que si estus sit calore deficiens aurarum flatu refouetur. Cunctis inde molestias iuenit. unde vitare molestias querit male sauciata ut ita dixerit de ipso suo medicamine languescit. **Nemotis** ergo febribus. cessantibus doloribus. ipsa nostra salus egritudo est. cui curandi necessitas nunquam desit. Quot enim solatia ad viuendum usum querimus: quasi tot nostre egritudinis medicamentis obuiam? Sed ipsum quoque medicamentum in vulnus vertitur. quia exquisito remedio paulo diutius inherentes ex eo grauius deficiamus. quod promissum ad refectionem paramus. Sic nimirum

debuít p̄sumptiō corrip̄i. sic sup̄
bia elidit̄. q̄ em̄ elatū semel sup̄si
mus spiritū ecce defluēs quotīdie
portam⁹ lutū. **Capitulū. xlvj.**

Mors citius aliquando mu-
dit iuuenes q̄ senes. ymo
forte pluēs moriuntur iu-
uenes q̄ antiqui. Sicut de anima-
libus accidit q̄ plures occidūtur
agni q̄ pecudes. et ita cito frangit̄
vas nouum sicut antiquū. Et simi-
liter scinditur citius arbor iuuenis
q̄ antiqua **Ysa. xxx.** Subito dum
non speratur veniet cōtritiō illi⁹

Item mors timenda est p̄pter
necessitatez. Quicūq̄ em̄ in carne
viuit oportet q̄ moriatur. Terra
em̄ cum hoīe trāsit ad hominem. et
sic caro aq̄ mortalitate **Ecc̄i. viij.**
Nō ē in hoīs potestate p̄hibere spi-
ritum. nec habet potestate in die
mortis. Qui videt domū proximi
sui ardere. nō debz multū de sua o-
fidere **Ecc̄i. xxxviij.** Memor esto iu-
dicij mei. sic enim erit a tuū. michi
heri tibi hodie. **I**tem viri facti
quāto pl⁹ appropiquāt morti. tā-
to feruētiores sūt. Sicut querētes
thesaurū eo ardenti⁹ fodiūt. quo
iuxta questū aurum magis app̄in-
quādo p̄tingūt. Et corp⁹ natura
h̄ meatu tanto mouetur veloci⁹.
quāto plus ad suē q̄ētis t̄mnum
appropiquat. **Capitulū. xlvij.**

Mortuus est hō mūdo et mū-
do ei. quādo nec mūdo
Si em̄ in vno loco sit mortuus
et viuēs. et si mortuus viuū non
videt. viuus tamē mortuū videt.
Si vero mortui sūt vtriq̄ alter al-
terum neq̄q̄ videt. Ita qui iam
mūdo non amat. sed tamē ab il-
lo v̄l nolēs amat. et si ipse velut
mortu⁹ mūdu nō videt. hūc tamē

mūdo ad huc mortuus non videt.

Si vero nec ipse i amore mūdu re-
tinet. nec rursus in amore mūdi
retinet. vicissim sibi vtriq̄ extin-
cti sūt. q̄ dū alter alterum nō ap-
petit. q̄si mortuus mortuū nō attē-
dit. Et tal erat paulus q̄ dicebat
Gal. vi. Nichi mūdo crucifix⁹
ē. et ego mūdo **I**te q̄ ē mortu-
us mūdo odit et eicit a mūdo.
Nā sicut mortua corpa maē a se ex-
pellit. viuā vero sibi v̄tinz. Sic mū-
do detinz suos amatores tāq̄ sibi
viuētes. et eicit v̄ceptores tanq̄
sibi defūctos **Joh̄. xv.** Si de mū-
do fuissetis. mūdo qd̄ suū erat dili-
geret. Nūc vero q̄ de mūdo non
estis. p̄pterea odit vos mūdo
Ite mortificātes spiritualit̄ seip̄os
assilant̄ fodiētib⁹ thesauruz. De q̄
bz dicit **Job. iij.** Quasi effodiētes
thesaurum. gaudentq̄ vehement̄ cū
inuenit sepulchruz. Mūdo em̄
sic dicit **Gre.** p̄ iuisibile sapiētiaz
morimur. Qui thesauro assimilat̄
Pro. ij. Si querētis eā q̄si pecuniā.
et sicut thesauros effoderis eā. Sa-
piētia quippe i rez superficie nō ia-
cz. q̄ in iuisibilibus latet. et tunc
mortificationē nostrā sapiētā cō-
tingētes apprehēdim⁹. si relictis vi-
sibilib⁹ i iuisibilib⁹ abscondamur. si
sic hāc cor effodiētes q̄rimus. vt
roē ōne qd̄ terrenuz mēs cogitat
a semetip̄a manu scē discretiois ei-
ciat et thesauruz v̄tutū q̄ se latebat
agnoscat. Facile em̄ i se thesauruz
inuenit. qui eā que se male p̄ssēat
molez a se terrene cogitationis re-
pellit. Quia autem questā mortē
sic thesauruz dicit rē s̄biungit. gau-
dētq̄ vehementer cum iuuenit it̄
sepulchruz. Sic em̄ sepulchrum lo-
c⁹ ē q̄ abscondit̄ mortu⁹. ita diuina o-
tēplatio quoddā sepulchru ē quo

absconditur aia Quasi enim huic ad
huc mundo viuim⁹ cū mente in e
um foras vagamur. Sed mortui ī
sepulchro abscondimur. cū mortifica
ti exterius in secreto interne cōte
plationis celamur. Sācti igitur vi
ri ab iportunitate desideriorum tē
poraliū a tumultu inuiliū curarū
a clamore pestrepentiū perturba
tionū semetipsos sacri verbi gladi
o mortificare nō desinunt. atq; in
tus ante dei faciem in occulto men
tis se abscondunt Col. iij. Mortui
em estis. et vita vestra abscondi
ta est cum cristo in deo. Qui ergo
mortem q̄rit gaudet dū sepulchru⁹
inuenit. quia q̄ mortificare se appe
tit. valde ad inuentā requie contē
plationis hilarescit. ut exult⁹ mū
do lateat. et a cunctis exteriorum
re⁹ perturbationib⁹ intra sinū se
intāmi amoris abscondat. Sciendū
etiā q̄ antiq̄ mortuos cui⁹ diuitis
sepeliebant Et ideo q̄ thesaur⁹ que
rit gaudet cui⁹ sepulchrum inuene
rit. quia sapientiam perquirētes
cum sacre scripture paginas volui
m⁹. cū exempla p̄cedentium sācto
rū perscrutamur. q̄si ex sepulchro
gaudium sumim⁹. qz mētis diuiti
as apud mortuos inuenim⁹. quia
q̄ huic mūdo perfecti extincti sunt.
in occulto cū diuitis requiescunt
Sepulchro ergo diues efficitur. q̄
per exēpla iustorū cōtemplationis
virtute subleuatur.

¶ Capitulum. xlvij.

Quodū sequēs assimilāt fa
tuo q̄ sūmo maē surgebat
ut sequeret vmbra q̄ sem
per eū fugiebat. et nūq̄ eū apprehē
debat Eccl. xxxij. Quasi q̄ appre
hendit vmbra. et persequitur ventū
Sic qui attendit ad visa mendaci
a. i. res t̄pales. que aliud p̄mittūt.

et aliud soluit. sicut mēdacia ali
ud sonant. et aliud continēt. Item
mūdū sequēs assimilāt puero q̄
sequitur papilionē que nō capit s̄
ab eo fugit vel ipsū dimittit Eccl.
xi. Si secutus fueris nō apprehēdes.
¶ Capitulum. xlix.

Quia debent man⁹ iudi
cis rēnuere. sicut rēnuunt
serpentē tāgere. vel venēd
fū venem super se tenē. Si em̄ v̄
mis venenosus super manū ascēde
ret p̄tinus ipm excuteret ne eum
venenat⁹. Vñ d̄ Act. xxvij. q̄ pau
l⁹ viperā q̄ manū suā inuālit et ad
ipsā p̄debat in ignē excussit. Tūc
em̄z v̄ipa vel venenosus v̄mis ma
nū iudicis inuādit ut vitā ei⁹ ve
neno extinguat q̄n aliq̄s eū mune
ribus temptat. ut cupiditatis ve
neno iusticiā corūpat Sed prob⁹
iudex eā in ignē excutit. quia hāc
cū quodā q̄si furore et indignatiōe
repellit. Vñ d̄ Psa. xxij. Et tūc
qui excutit manus ab oī s̄z munē
Quia triplex ē mun⁹. e⁹ acceptiō
vel expectatio corūpat non solum
manus iudicantis. sed etiam intē
dū e⁹ aūq; bona operantis. Vñ d̄
Gre. Tres sunt acceptiones mu
tū ad que ex fraude festinat. Qu
nus nanq; ex corde est vana grati
a per cogitationē. Mun⁹ ab ore. ē
vana gloria per fauorem. Munus
ex manu. est premiū per dationem
Sed iust⁹ q̄sq; ab oī munē manus
excutit. qz in eo q̄ recte agit. nec
ab humano corde vanā gratiā. nec
ab ore laudem. nec a manu dationē
accipere querit. Solus igitur ī dei
opatiōe fraudē nō facit. q̄ cum ad
studia bone actionis iuigilat. nec
ad corporalis rei p̄mia. nec ad lau
dis verba. nec ad humani iudicij
gratiam anhelat.

congregavit misit eas in sacculum
pertusum. De pertuso enim sacculo si-
cut dicit **Gre.** aliunde exit quod ali-
unde mittitur. Quia indiscrete me-
tes mercedem quam ex bono acquirunt
Eunt non aspiciunt quomodo ex malo o-
pere perierunt. Alius namque castitatem
corporis servat. sed vigilanter circumspicit
ne quid foris reprehensibilis admittat. suis contentus est.
aliena non diripit. sed tamen odium for-
tasse odium in corde contra proximum
servat. cum scriptum sit. Qui odit
fratrem suum homicida est. Considerat
enim quod sit mundus foris in opere. et
non perpendit quod sit crudelis in men-
te. Alius iam aliena non diripit.
iam corpus ab imunditia custodit.
iam mente proximum diligit. et
malorum preteritorum conscius lamē-
tando se in precibus afficit. sed fini-
ta prece leta de quibus in hoc mundo
gaudeat exquirat. temporalibus gaudiis
negligenter animam dimittit. nec cu-
rat ne in eo lacrimarum mensuram in-
moderata gaudia sequantur. Fitque
ut bonum nimis rideundo perdat quod
plangendo lucratus est.

Capitulum. lxx.

Omnatus corporis est signum
meretricij et luxurie. Faci-
unt enim de templo dei papi-
lionem meretricis. Quia sicut papi-
lio signum est fornicationis. sic ornatus ex-
terior. **Pro. vii.** Ecce mulier occur-
rit illi ornata meretricio preparata
Ita solent equorum venditores equos
suis imponere ramum vel stramen super
capita eorum vel in caudis. in signum
quod volunt eos vendere. Ita mulie-
res imponunt ornamenta capitibus
suis in signum quod corpora eorum ven-
denda sunt. Si quis alicuius nobilis e-
quo imponeret signum venditionis.
et per villam circumduceret eum quasi

venalem multum offenderetur. Sic
offendit deus de sponsa sua. i. de vir-
gine. a marito de uxore sua offen-
di deberet. **Pro. vi.** Zelus et fu-
ror viri non parcat. Item mulie-
res se ornantes sunt inceduntarie dy-
aboli templa dei comburentes. ferē-
tes ignem in caudis ut vulpes sap-
sonis. **Ps.** Incenderunt ignem factu-
rium tuum. Item mirabile esset si
mulier veniret ad missam in morte
mariti sui vel patris ornata floribus.
Sic est de illis que veniunt ad missam or-
nate. cum omnis missa celebretur in
memoria christi crucifixi. cui corona
spinea imposita est. a tu imponis tibi
coronam de floribus et rosis. **Sapie.**
.i. Coronemus nos rosis a.

Capitulum. lxxi.

Ociosus homo locum facit dy-
abolo. sed in homine occu-
pato non habet dyabolus lo-
cum. sicut res perfecte occupata non
est capax alterius. Unde **Ihero.**
dicit Semp aliquid bonum facito ut
dyabolus inueniat te occupatum.
Item homo ociosus est sicut signum
ad sagittam. quod undique a sagitta
tenet. i. demombus sagittatur sagit-
tis temptationum malorum. **Tren.**
in. Tetendit arcum suum et posuit
me quasi signum ad sagittam. Sed oc-
cupatio est velut clipeus contra sa-
gittas dyaboli. **Ecc. xxix.** Super sa-
ntum potentis. i. viriliter operantis. a su-
per lanceam adversus inimicum tuum
pugnabit.

Capitulum. lxxii.

Passio cristi inflammat corda
frigida ad amorem. Non enim
est lignum sic frigidum vel a-
quosum. quod si homo miserit in cli-
banum vel fornacem ardentem non
succendatur. Similiter etiam nec cor

est aliq̄s ita tepidum. q̄d si ponat̄
in fornace amoris diuini intueno
q̄tum exarsit i passione quin accē
datur ad amandum ipsuz **P̄a.** Car
bones succensi sunt ab eo **Hernan
dus.** Super omnia te reddid michi
amabilez bone ihesu calix passio is
quē bibisti opus redēptionis. **Die**
em̄ amorē nostrū facile sibi vendi
cat totū. **Ite**m passio is xpi meo
ria generat opunctionē que expel
lit omnes prauas cogitationes **Vñ**
angel⁹ raphael dixit filio thobie de
pisce quē ceperat. p̄ticulam illius
pone super carbones. et fum⁹ illi⁹
fugabit demonē. **Die** em̄ piscis est
xpc. qui exenteratur quādo intēi
ora passio is eius osiderantur. et
quomodo deitas latuit. Sed fel res
uatur. quando amaritudo illi⁹ me
morie emendatur. **Cor** reseruat. q̄n
caritas eius osideratur. **Particula**
super carbones ponitur. quādo de
illa dilectione cogitatur. **Et** idē fu
mus opunctionis generatur. q̄ fu
gat omne genus demonioꝝ. **Quia**
omnis strepitus p̄ue cogitationis
obmutescit

Capitulum. lv.

Patentia dei affilatur guide
muliei. que scz ceptū quē
diu portauit postea cū ma
gno dolore eicit. **Sic** deus diu q̄dē
peccatorē tolerat per patientiaz et
expectat ad penitētiā. sed diu ex
spectatū et non emendatū q̄ndocq̄
subito punit. et cū magno vindi
cte feruore quasi cum magno dolo
re proicit. quē diu tolerauit **Vnde**
dicit **Pla. xli.** Tacui. semp filii.
patiens fui. sicut pturēs loquar.
Non est ergo dei patientia otēpnē
da ex dilatione. sed amplius for
midanda **Quia** sicut dicit maxim⁹
Valerij. li. i. Lento gradu ad vindi

ctā diuina p̄cedit ira. tarditatēq̄
iudicij grauitate pensat.

Capitulum. lvi.

Patentia hominis quāta fit
nō nisi i tribulatione cogno
scit. **Nā** sic aliq̄s hñs quar
tanaz vel tercianas non dicit. cū
tus esse. si in diebus in q̄bus non
est accessio nō febricitet. **Sic** null⁹
debet dici patiens p̄ eo q̄ ipse non
turbatur cū nulla fit ei molestia. s̄
si instante tribulatione vel miseria
patiens esset. tunc diceretur patiens
Sicut ille qui in tpe accessio is non
febricitat diceret̄ eē curatus et san⁹
a febre. **Ite** si null⁹ eēt v̄tus. aboz
quē tūc nō moueret̄ nō diceret̄ p̄t
hoc immobilis. **Sic** lignū q̄d nō ar
det igne absente. nō diceret̄ p̄t hoc
inobustibile. **Et** sic de alijs. **Sic** hō
sine tribulatione nō debet dici pa
tens **Cre.** Qualis quisq̄ apud se la
teat. illata otumelia pbat **Sap. ij.**
Per tormēta introgem⁹ eū et p̄be
m⁹ patientiā illius

Capitulum. lvij.

Pecato hō nō solū nō debz
osentire. s̄ neq̄ in ei⁹ dele
ctatione vel aio detineri. **Si**
cut malū a venenofū cibū hō nō so
lum nō vult comedere. s̄ nec etiam
gustare. **Differūt** enim gustare et
comedere. sicut delectari et osentire
Nam gustare est sine glutitiōe sup
lingua tenere. sicut quando gusta
tur cibus si bene sit fallitus **Sed** co
medere est. cum intus cibus in cor
pore trahitur. **Sic** qui in temptati
one non vult osentire. sed tamen i
moratur i delectatione cogitatio is
iste a si n̄ comedit tñ gustat. **Sz** ille
comedit q̄ pccō osentit **Col. ij.** Neq̄
tetigeritis p̄ cogitationē. neq̄ gu
staueritis p̄ delectationē. neq̄ otre
ctaueritis p̄ osēfū vel opationē. **Et**

nota q̄ multiplicata gustatio eo
 mestiom vel hastui eq̄pollet. sicut
 patet in hys q̄ vīna pbant. Sic fre
 quens delectatio plezq; inducit con
 sensū. Si ergo mortem aīe quā fa
 cit cōsensus times. time tale gusta
 re q̄s disponit ad mortē. Itē pec
 catū creaturas q̄ in se bone erāt fe
 cit hōi nōxias. Nam venenum est
 mors hōi. et tū est vita serpenti. Sic
 ergo deus res a se bene cōditas nō
 bis in flagelluz format. vt ea ipsa
 et per doloz quo ferunt deliquē
 tib? mala sint. et per naturaz qua
 existunt bona. sicut dicit Greg? .
 Item peccōrū onus multū grauat
 animam. Ps̄. Sicut onus graue q̄
 uate sunt sup me scz iniquitates me
 e. Sed miser homo nō sentit modo
 onus illud sed sentiet postea. sicut
 ille qui portat vel trahit onus in a
 qua nō sentit bene pondus donec
 exeat de aqua. Sic onus peccati in
 aquis delectarum non sentitur bñ.
 sed qñ exierit de aqua. i. peccō l̄ mū
 do in morte sentietur. Ideo hic de
 ponenda essent peccata tanq̄ one
 ra grauissima in ifernū trahentia.
 Ille enim q̄ habet magnū on? su
 per collū suū nō cessat currendo i
 re vt veniat ad locū vbi debet de
 ponere. Sic debet hō festinare ad
 confessionem. a ibi onus peccati p̄
 icere. Vñ DeB. xij. Deponētes oē
 onus et circūstans nos peccm. Itē
 ille q̄ debet portare aliq̄s on? tēp
 tat pus q̄ntū ponderet. et q̄ntū
 portabit. et stipediū cōsiderat. Sic
 hō qñ vult peccare et on? peccati sibi
 assumē debet cōsiderare onus peccati
 prius. q̄s tū pōderat q̄ de cedētes
 cū eo in pūcto ad iferna dēstēdūt.
 Tantum em̄ ponderat? q̄ neg fir
 mamentum ipsū hora vna potuit
 sustinere Luc. x. Vide bam satha

nam sicut fulgur de celo cadētem
 Et q̄ diu portabit. quia forte sine
 fine. quod nescit qui assumit. a q̄
 nō poterit deponere. Ps̄. Labora
 bit in eternum et viuet adhuc in fi
 nē. Et stipendium peccati quod est
 mors eterna. Ro. vi. Fims eorum
 mors est. Et ibidem d̄z Stipendia
 enim peccati mors. Itē peccōr assi
 milatur ceco sedenti ad solē. Nam
 cecus cū in sole cōsistit. ipse radus
 solis perfunditur. sed tū lumē non
 videt quo illustratur. Sic peccator
 cū peccat licet peccati delectatione et
 ardore cecatus. ipse nō videat deuz.
 neq; attendat ad ipsū. deus tū cū
 oīa patent bñ cōspicit illū. Vñ de
 peccatorib? cecatis d̄z in Ps̄. Sup
 cecidit ignis. i. ardor peccati. et non
 viderūt solē. Item peccōr assimila
 t̄ de funco sepeliendo. Nā defict?
 ad tumulū aliqñ cui? magna hono
 ris pōpa de ferē. sed postmodū in
 terra sepultus in putredinē a cime
 re vertit. In pōpa igit̄ honoris ad
 tumulū. i. extimū mortis breui
 transitu deferunt supbi. sicut de q̄
 dā Ps̄. dicit. Vidi ipsū superalta
 tū et eleuatū sicut cedros libani.
 et transiit. et ecce nō erat. Sed i
 carnis putredinem fetidam conū
 tuntur luxuriosi. Vnde possunt lux
 uriosi dicere illud Job. viij. Induta
 est caro mea putredine. Sed i pul
 uerem terre rōduntur auari. qui
 dum sagaci sollicitudine terrenis
 actionibus subduntur. quasi subti
 li terre puluere asperguntur Job
 viij. Sordibus pulueris cutis mea
 aruit. Cutis enim que puluere re
 spergitur. et que arescendo atte
 rit̄ mentes auarorū signat. q̄ tūc
 puluere respērgūtur. qñ terrenis
 affectibus replent̄. s̄ ideo arescunt.
 quia a celestibus desideris vacue

quasi subtracta pinguedine inane
sunt. Quo etra **Ps.** petnt dicens
Sicut adipe et pinguedine repleat
anima mea. **Adeps** quippe pingue
dimis aiam replet: cu hanc etra p
sentium desiderioruz estum superne
spei infusio refouet. **Cutis** ergo a
rescens contrahitur. cu cor reb? ex
teriorib? deo dicitur. atq; ex dispesati
one illaru in actoris sui amore non
tenditur. sed i semetipso vt ita dix
erim tugosa cogitatione replicat.
Item sicut stultus esset electus i e
piscopum si ante ofirmationez ali
quod omittet et vnde episcopatu? **perderet.** Sic qui peccatu? mortale
omittit: vnde vitam eternaz amit
tit **Eph. i.** Elegit nos ante mundi o
stitutione. vt essemus sci et imacu
lati in ospectu eius in caritate

Caplm. lviij.

Dena geheme licet sit i dāp
natis omnibus ab eode igne.
non tamē eode? vel pa
ti modo omnes cruciat. Cuius exē
plū apparet in hōibus qui stant ad
estum solis. Quia licet aliqui ab eo
dem sole calefiant. non tamen pa
ti modo estuant. quia iuxta quali
tatem corporis sentitur pondus calo
ris. **Qd** ergo respectu solis facit di
spar valitudo corporoz. hoc facit re
spectu geheme disparitas merito
rū. Vnde in eode? igne est diuersi
tas cruciatuū. scdm diuersitates a
gradus meritoz

Caplm. lix.

Denitens debet esse pturiē
ti similis. Mulier em cum
delectatione seipit. s cu do
lore vehementissimo pturit. quia n
est ita minimū membra? in pturiē
te qd non doleat. Ita nullum debz
esse membrū in corpore qd penitē
tiam non faciat. Quia cu oia mem

bra fuerit instrumenta vicioz. oūt
similiter esse instrumēta pnie. Sic
fuit magdalena que tot ex se exhi
buit holocausta. quot habueat ob
lectamenta **Ro. vi.** Sicut exhibui
stis mēbra vestra seruire imundici
e et iniquitati ad iniquitate. ita nūc
exhibete ea seruire iusticie in sācti
ficationem. **Item** penitēs vel temp
tatus debz studioso opa sua discer
nere et corrigere. Cuius exemplū
est. quia mos antiquoz fuit in do
lore vestimēta scindere. Vestimēta
em sicut **Gre.** dicit scindimus. cu?
discernēdo nostra opa pertracta?
Si em apud deū nostra opa nos q
si vestimenta nō tegetēt: neq; vo
ce āgelica diceretur. **Beatus** qui
vigilat et custodit vestimēta sua ne
nuodus ambulet. et vide at turpitu
dinem eius. Turpitudine em tūc no
stra cernit: cu vita nostra ante iu
storum oculos reprehensibilis mōstē
tur. Tanq; em sbequentis opis tē
gimine xlamur. qn culpa tempta
ti ad lamenta accēdimur. atq; ipf
lamentis excitati ad pspiciendum
lumen iusticie subtilius oculos mē
tis apimus. Quasi in dolore vestimē
ta scindimus: quando ex fletu di
scretione crescēte cuncta que agi
mus districtius irata manu iudi
camus. **Itē** sicut dicit **Gre.** Peni
tentiu corda sterquilimo assimilant
tur. quia dū mala sua flendo con
siderāt. quasi añ se sterēora sese abi
ciendo coacuant. **Itē** penitēs debz
destruere vetustatem vicioz vt ha
beat nouitate vtitū. Pueri em ve
stes vetēs lamiāt vt nouas recipiāt.
Et armiger destruit malū equū vt
habeat meliore. **Et** hō dissipat do
mū vetēm vt faciat pulchrior ē. Si
milit dēt hō p pnia? destrue veterē
hōiem vt iduat nouū. **11. Cori. v.**

Scindit
stra con
factam
tota p
mū al
nos et
no qm
ignos
est ill
su sub
mā v
1. Q
grop
imol
cūre
ta p
de
cū
trē
fal
re
mē
mō
tur

Scimus quoniam si terrestris domus nostra dissoluatur domum non manu factam habemus et cetera. Item diffidens penam usque ad senectutem similis illi est qui haberet quatuor agnos et debiliorem eorum totum ipsorum onus imponeret quod talis profecto ipse et stultus reputaretur. Sic est ille qui totum onus penitentiae suae vult in senectute sua portare quoniam iam non potest laborare. **Vnde Malachias.** **Maledictus dolosus qui habet in grege suo masculum et votum faciens immolat domino debile.** Item penam accelerata et in etate iuuenili incipit praeseruat a putredine carnalium desideriorum. Nam sicut carnes custodiuntur ex salis appositione alias putrescerent et staturirent vermes quoniam sal cito apponeretur. Sic caro hominis vermes peccati et praeue delectationis scaturit non in etate iuuenili dormitur et in seruitute spiritus edigatur. Item omne onus leuiatur ex consideratione mercedis. Nam portitor lignorum vel bladi maior onus liber assumit in humeris suis ut maiorem mercedem habeat. Sic debet facere penitens maiora scilicet onera laborum et ieiuniorum sibi assumere ut magis remuneretur. **Vnde quisque enim mercedem accipiet secundum laborem suum.** Item qui misericorditer penitentiam se affligit similis est illi qui vermem vult excutere de arboribus et excutit flores vel fructum cum vine. Et locustici qui pannos lacerant lauando super lapides et percussendo. Et monacho qui tamen equitavit quod oportuit equum remanere in estimo in stabulo. Item ille qui auferret vitam alicui qui victurus esset per annum hircida iudicatur. Quanto magis ille qui nimis ieiunans et afflictionibus efficit ut decem annis citius moriatur quam esset moriturus.

Bernardus. Non habet callidus hostis efficacius in machinamentum ad tollendum de corde caritatem quam si efficaciter possit ut in ea incaute et sine discretione ambulet. Item tardius penam faciens similis est ei qui debitum incurrit ad usuram quod quanto plus differt solvere mutuum tanto plus crescit debitum super eum et tanto plus oportet eum dare tempore solutionis. Sic quanto diutius fuerit aliquis in peccatis tanto plus soluitur in pena. **Pro. 11.** Sed duritiam tuam et impitens cor tuum. Vere enim magna est usura quoniam pro vno peccato soluitur pena infinita. pro vna delatione peccati pena eterna. Item penam est appetenda et si non propter penam quam infligit saltem propter gratiam quam acquirit. Solet enim homo aliquis nobilis vetulam mulierem ducere et ignobilem in uxorem non propter se sed propter diuitias magnas quas habet et propter magnam hereditatem quam possidet. Sic et tu penitentiam assumme tibi in uxorem et si non propter se quia tibi videtur grauius et turpis tamen propter thesaurum gratiae et virtutum quem secum deferret et hereditatem eternam quam promittit. **Sapientia. viii.** Vane amauit et exquiritur a iuuenite mea et quesiuimus illam sponsam michi assumere et amator factus sum forme illius. Et ibi dicitur. **Sciens quomodo communicabit de bonis suis. Et sapientia. viii.** Venerunt michi omnia bona propter cum illa.

Capitulum. lx.

Derecti viri student reserare superfluas cogitationes ut scilicet in diuino amore fiant feruentiores. Cuius exemplum quidem ostenditur in nazareis quod in veteri lege capillos eorum quos in deuotione nutrierant expleta deuotione cadere et in ignem ponere

iubebantur. Quid est enim ut Gre-
dicit q̄ nazarei capillos nutriunt
nisi q̄ p̄ vitā magne continentie p̄e
suptionum cogitationes crescant?
Et q̄d est deuotione completa capillos
radere nisi q̄ tūc ad perfectionis sū-
mā atingimus. cū sic exteriora vitā
a vincimus. vt etiā cogitationes su-
perfluas a mente rescedant? Quas
nimituz sacrificij igne cremare. ē
flāmis amoris diuini incendere. vt
totalit̄ mens in amore dei ardeat.
et cogitationes superfluas cremans
quasi nazarei capillos deuotionis p̄-
fectione consumat.

¶ Capitulum. lxi.

Pseuerantia necessaria ē
in ope bono. sicut cauda a-
nimalis in sacrificio. Vnde
cauda hostie iubetur offerri in sac-
ificio Leu. ij. Indecēs est enim aīal
sine cauda. i. opus inceptū sine fine
vel completo. Vnde dicitur q̄ pauid
auis quando amisit caudā nō auoz
apparere p̄ verecūdia. Sic sine cau-
da pseuerantie non audebit aliquis
corā deo in iudicio apparere. Item
pseuerantia ipetrat grām. Nam si hō
tantum pseueraret ī oratiōe quā-
tuz paup̄ ad ostiū diuitis p̄ elemo-
sina citius ipetraret spūalē elemo-
sinā q̄ ille corpalem. Vnde Apli p̄-
seuerātes in oratione spm̄ sanctuz
acceperūt.

¶ Capitulum. lxiij.

Piger homo similis est ca-
stro plurium dñoz. Inter
quos ille q̄ remissus est to-
tū amittit. Alius enim paulatim
aufert ei ius suum. Sic si spiritus ē
miss⁹ fuerit caro que aduersus spi-
ritum occupat cotidie aliq̄d cōtra
ipsum acquirit. Prou. xij. Man⁹
fortiū dñabit. que autem remissa
est tributis seruiet. Item piger hō
similis est agro neglecto q̄ herbas

inutiles profert si in pace dimissus
nec fossus. nec purgatus sepe fuerit
et bonis seminibus seminatus. Sic
homo vitiorum spinas et tribulos
generat. nisi vtilibus occupetur la-
boribus.

¶ Capitulum. lxiij.

Predicatores qui dicunt et
non faciunt similes sunt ce-
cis et claudis qui secent ī
introitu ciuitatis mendicātes qui
transeuntibus viam ostendunt. s̄
nūq̄ in ea pedem ponunt. Contra
illud Ja. ij. Sic loquimini et sic faci-
cite. Item sicut esset deride nous q̄
argento vas fict ille ornare vellet.
de corate lutū vt solidaret argen-
tum. Sic irrisione dignus est q̄ cū
malus sit bona dicit. Prover. xxvi.
Quomodo si argento solidido orna-
re velis vas fictile. sic tumentia la-
bia cum pessimo corde sociata.

¶ Capitulum. lxxij.

Proficere debet homo cōti-
nue in operibus suis bonis.
Nam volenti ditari nō sūit
fict sibi nō p̄dere nisi annuatim cre-
scat in aliquo. Similiter desiderās
ditari in bonis spūalibus debet an-
nuatim et cotidie bona sua amplia-
re. vt dicit. Thel. ij. Ambuletis
vt habundetis magis. Item null⁹
vellet semen suū terre dimittere nisi
si crederet ill⁹ multiplicatū colligē.
Ergo sicut laboraret homo ad mul-
tiplicandū semina. sic debet labora-
re ad multiplicandū merita. q̄d est
scdm̄ deum proficere. Apo. ij. In omni
ope bono fructificantes et crescen-
tes.

¶ Capitulum. lxxv.

Prospetantes in peccatis si-
miles sunt illis. qui p̄ pul-
chra itinera ad suspensū
pertrahuntur. vel qui per amena

prata ad carcerem dāpnationis dū
tuntur. Vnde **Gre.** de peccatore p
speritatib⁹ mūdi florente dicit **Do**
noratur in via i puentione dāpna
bitur. a quasi per amena prata ad
carcerē puenit. qui per pntis vitē
psera ad interitū tendit. Item p
speritas peccōꝝ exultantium i pec
catis filis est isanis. quia tales vt
dicit **Gre.** non pseritate erigun
tur. sed insania quā subeūt. vñ affli
gi debuerūt. et exinde miseri in ex
ultatione defluūt. vnde altius flen
di sunt. Item peccatores tales sūt
freneticis similes qui insaniā virtu
tem putāt. quia ex morbo esse ne
sciunt hoc q̄ ampli⁹ sanis possūt.
a quasi creuisse viribus se estimāt.
dū ad vite terminū per augmenta
doloris appropinquant. quia ratio
nis sensum non habentes flent et
rident. et tanto magna estimatioē
se dilatant. quāto insensibile s ma
lum qd̄ patiuntur ignorant.

¶ **Capitulum. lxxi.**

Ratio debet regere cogita
tiones. sicut domina regit
ancillas et familiā. Naz vi
demus sicut dicit **Gre.** q̄ absēte do
mina familia deordinat. q̄ ancilla
rum lingue perstrepunt. silentium
deserunt. deputatū operis officia ne
gligunt. totum ordinem sibi met⁹
fundunt. At vbi repete dñā venēit
mox pstrepetes lingue reticent. of
ficia vniuscuiusq̄ opis repetunt.
sicq̄ ad opus p̄rium ac si non re
cesserint reuertuntur. Similit̄ si ad
momentū ratio discedat. quasi ab
sentē dñā cogitationū se clamor ve
lut garrula acillarū turba mltipli
cat. Vt autem ratio ad mentē re
dierit. mox se ofusio tumultuosa o
pescit. et quasi ancille se ad in ium
ctū opus tacite rep̄mūt. dum cogi

tationes p̄tinus causis se p̄p̄ns ad
utilitatem subdunt

¶ **Capitulum. lxxii.**

Religiosus debet esse mortu
us mundo. i. ad modū mor
tui se habere. Nam mortu
us in sepulchro absconditur. a sic
religiosus debet abscondi in clau
stro et nō discurrendo vagari. **Col.**
iiij. Mortui em̄ estis et vita vestra
abscondita est cū xp̄o in deo. Itē
anima mortui a carne sepatur. Et
sic religiosus debet a carnali amoꝝ
sepai. **Ecc̄i. xlvij.** Quasi adēps sepa
tus a carne. In adipe em̄ figtur de
uotio sp̄ualiu. que debet esse in re
ligioso sepata ab amoꝝ carnaliu.
Item caro mortui a vermibus con
sumitur. sc̄z in sepulchro. Quia re
ligiosus per p̄maz deb̄z ofumere cor
pus suum in hoc mūdo. mente autē
debet esse i celo. **Job. viij.** Elegit su
spendium aia mea. i. desideriu eter
noz. et mortem ossa mea. i. morti
ficationem carnalium desiderioꝝ.
Item mortuus non sentit si pūga
tur. vel deiciatur. vel eleuetur. Et sic
vete mortu⁹ mūdo. i. **Re. xix.** Sicut
angelus dñi dominus meus. nec
benedictio ne nec imaledictioe mo
uetur. Item mortuus omnia t̄pali
a relinquit. Et sic religiosus omnē
p̄rietatem debet religere. et om̄ia
corā deo et fratribus representae.
et nichil sibi arrogare. i. **Cor̄m. iij.**
Quid habes quod non accepisti?
Bernardus Monacho habentē p̄
p̄rium. negabit deus suum p̄rium.
sc̄z celum.

¶ **Capitulum. lxxiii.**

Sacerdotes cristi et clerici i
munes debent esse ab illis
maculis sp̄itualiter. a q̄
b⁹ clericos seu sacerdotes iudeoz

oportebat esse immunes corporali-
ter. Prohibetur em̄ esse cecus. i. ne
sit ignorans. claudus. i. instabilis
et ad diuersa se inclinans. Et ne
sit paruo vel grandi vel curto na-
so. i. ne habeat defectu3 discretiois
ne plus vel minus aut aliqua p̄ua
exerceat. Per nasum em̄ figitur di-
cretio. qz est discretius odorum.
Item ne sit fracto pede vel manu
.i. ne amittat virtutē operandi bñ.
vel p̄cedendi de virtute in virtute3
Item repudiatur si habeat gibbū
ante vel retro. p̄ quē figitur super-
fluus amor terrenorū. Itē si lippus
.i. si p̄ carnalem affectum ei3 inge-
niu m̄ obscuratur. Contingit enim
lippitudo ex fluxu humoris. Repu-
diatur etiā si habeat albuginem in
oculo. i. p̄sumptionem candoris iu-
sticie in sua cogitatione. Itē si ha-
beat iugem scabiem. i. petulantia3
carnis. Et si sit habens ipetigmez
que sine dolore corpus occupat et
membra corporis sedat. p̄ quā aua-
ritia designatur. Et etiā si sit her-
mosus vel ponderosus. qz sc3 gest3
pondus turpitudinis in corde. licet
non exerceat opere.

Capitulu3 lxxix.

Sancti viri assilantur mer-
cenarijs. Primo ratione
temporis. quia temp9 pre-
sens cito finiri exoptant. vt scilic3
ad vite premia peruentiant. Sicut
mercenarij prestolantur sine3 diei
vt labor cesset. et recipiant p̄miū
operis sui Job. vii. Sicut dies mer-
cenarij dies eius. Vbi dicit Gre.
Dies suos mercenarius euolui citi-
us exoptat. vt ad laboris sui p̄miū
sine tarditate perueiat. Dies itaq3
hominis a vera et et̄na sapiētia re-
cte diebus mercenarij operatur.

quia presentem vitam exiliū nō
patriam militiā nō palmam depu-
tat. et eo longius a premio se con-
spicit quo tardius ad finem venit.
Secundo ratione laboris. Nam sic
dicit Gregorius. Mercenarius in
alienis laboribus exsudat. sed tam-
sibi premium p̄prium prepat. Om-
nes ergo qui spe celestium p̄diti
exercitatione vite presentis atteri-
mur in alieno laboramus. Nam se-
pe a reprobis seruiē cogimur. mū-
do que mundi sunt reddere coarta-
mur. et alieno quidem labore fati-
gamur. sed tamen premia nostra
p̄cipimus. et per hoc peruēim3 ad
p̄pria qz pure ministramus aliena.
Tercio ratione operis. Nam sicut di-
cit Gregorius. Mercenarius solli-
cite curat inspicere ne vnq3 dies va-
uus labatur ab opere. et expecta-
tus finis temporum inanis veniat
ad remunerātionem. In laboris
namq3 studio conspicit. quid per-
cipere in tempore remunerātionis
possit. Nam cum opus crescit p̄mij
fiducia proficit. Cum vero op9 tor-
puerit spes a remunerātiōe lassā-
scit. Vnde et electus quisq3 vitam
suam quasi mercenarij dies p̄sas
tanto fidentius spe tendit ad p̄mi-
um. quanto nunc robustius pou-
rat ad laboris incrementu3. qui sit
decurfus presentis temporis p̄sat.
dies cū operibus munerat. ne a la-
bore vacua transeant vite momen-
ta formidat. aduersis gaudet. pas-
sione reficitur. merore refouetur.
quia sequentis vite premijs tāto
se largius remunerari ospicit. qm̄
to p̄re amore illius cotidianis se
moribus vicijs impendit. **Q**uarta
ratione mercedis. Quia consi-
deratio mercedis homini merena-
rio leuiat pondus laboris. Et sicut

sanctis viris desideratio p̄m̄i inu-
it laborem exercitij. **Vnde Greg.** di-
cit. Metenarius cū faciēda opa
aspicit. mentē p̄tinus ex longinq̄
tate et pondere laboris addicit. Cū
vero lassascentem animum ad cōsi-
derandū operis premiū euocat. vi-
gorē mox animi ad exercitiūz labo-
ris reformat. Et qđ graue p̄fedit
ex opere. leue estimat ex remunē-
tione. Sic electi quicq̄ cū mundi hu-
ius aduersa patiuntur. cū honesta-
tis contumelias rerū dampna etu-
ciatus corporis tolerant esse ḡuia
quibus exercentur pensant. Sz cū
mentis oculū ad eterne patrie cō-
siderationem tendūt. ex spatioe p̄-
m̄i qđ sit leue qđ patiūtur iueniūt.
qđ emz valde esse iportabile ex do-
lore ostenditur. cōsideratiōe p̄uid a
ex remuneratione leuiatur. Item
sācti viri assilantur illis qui corpo-
raliter suspenduntur. Quia sicut
ille qui suspēditur corpore ad alta
sustollitur. vt ibi moriatur. Sic qđ
viri sancti ad alta per cōtemp-
tationē se subleuant. vt affectibus ter-
renis intereant. **Vnde Job. vii.** E-
legit suspendium anima mea. et
mortem ossa mea. **Greg.** Sancti vi-
ri certissime sciunt. quia habere in
hac vita requiem nequaquā possūt.
Et idcirco suspendium eligūt. q̄a
nimirū desideria terrena deserētes
ad alta aim kollūt. suspēsi autē
mortem suis ossibus inferunt. q̄a
amore supernē patrie in virtutum
studij accincti. hoc qđ fortes p̄us
in mundo fuerāt vinculo humili-
tatis insequantur. Item sancti p̄
hanc vitā liberantur ab omni p̄a-
htate et molestia quā patiuntur ī
hac vita. Nam licet caruicia vtrice
gramis in campo socientur. tamen
cū ponuntur ī horreo socie tas illa

sepatur. Et sic afflictiones et t̄bu-
lationes quibus modo sancti diun-
cti sunt ī cāpo mundi. oēs sepabū-
tur ab ipsis. cum reponentur ī hor-
reo celi. **Apoc. xxi.** Absterget deus
omnem lacrimam ab oculis eorum
cē.

Capitulū. lxx.

Scripture sacrē intelligen-
tia mystica assidua eius le-
ctio apitur. Cuius exē-
pluz est scdm **Greg.** Sicut ignoto-
rum hōim facies ceterim? et corda
nescimus. sed si familiari eis locuti-
one diungimur. vsu colloquij eorū
et cor et cogitationes indagamus.
Ita cum in sacro eloq̄o sola hysto-
ria aspiciūt. nichil aliud qđ facies
videtur. Sed si huic assiduo vsu cō-
municamus. intīmā mentē ex col-
locutiōis familiaritate penetram?
Dum em̄ alia ex alijs colligim?. fa-
cile in eis verbis cognoscimus ali-
ud esse qđ intīmant. aliud qđ sonāt.
Tanto autem quisq̄ noticia illi?
extraneus redditur. quāto in sola
eius superficie ligatur.

Capitulū. lxxi.

Silentiū feruorez deuotiōis
seruat. Solet emz obstuū
vas in quo est vinuz vt vi-
nūm fortius fiat vel sit. et pot? co-
opertus colorē suum et mundiciāz
conseruat. Sic qui vult deuotiōnē
cordis et mundiciam cōseruare dēt
os clausū tenere. **P̄s.** Cōcaluit cor
meum intra me cē. Item silentiuz
seruare est os vnde exit ignis a flā-
ma omnia oburens obstruere. **Ia-
cobi tercio.** Lingua ignis est cē.
Ecce quantus ignis qđ magnaz fil-
uam incendit id est virtutem bono-
rum operum consumit.

Capitulū. lxxij.

Simoniacus assilatur leno
 ni. qz parat q ecclesia q
 est sponsa xpi aliunde gra
 uida sit q de suo viro. q de solo spi
 ritu sco deipere debet. sed simonia
 cus facit q deipit de spu maligno
 et sic eam facit nutrire filios adul
 terinos. et filios pprios exheredat
 a patrimonio xpi constituens heredes
 filios dyaboli Eccl. xxij. Ois muli
 er re linques viru suu peccabit et
 statuens hereditatez ex alieno ma
 trimonio. Item simoniacus assila
 tur latroni. Facit em simonia homi
 nes esse latrones et sacrilegos. qz
 scz sacra sunt ea circa q latrocinu
 exercent. Absurdū est em dice eū
 q furat vel capit calice alicuius ec
 clesie sacrilegū vel fure esse. et nō
 eū qui furatur tā ecclesiā q q ad
 eam pertinent Jo. x. Qui non in
 trat p ostium in ouile ouū. s ascē
 dit aliunde ille fur est et latro

Capitulū. lxxij.

Societatem bonoz fugiunt
 mali. ne eoz malicia appa
 reat. Sicut mulier turpis
 non libenter sedet iuxta pulchraz
 ne turpitude illi magis appareat.
 qz opposita iuxta se posita magis e
 lucefcunt. Sic mali non sociant bo
 nis libenter. ne malitia sua eoz bo
 nitate magis euident fiat Jo. ij.
 Omnis qui male agit odit lucem
 et non venit ad lucem. vt nō argu
 antur opera eius. Item societas
 mala trahit ad peccatum. sicut ac
 cidit de spimis q vna trahit aliam
Proverb. i. Fili mi si te lactauerint
 peccatores ne acqescas eis ac. Et
 ideo sicut non est tutum egrotō
 esse in aere corrupto. quia ex hoc
 cito recidiuum pateretur. sic non
 est tutum bonis esse in consortio pec

ccatorum. ex hoc em ad peccatū iou
 euntur Proverb. xij. Amicus stul
 torū efficietur similis Vnde sicut nō
 est secura ouis iuxta lupum. nec
 stupa iuxta ignem. nec sagmen
 iuxta cattū. Sic nec iustus iuxta
 peccatorē. nec mulier iuxta lecca
 torē Cori. xv. Corumpunt mores
 bonos colloqa mala. Itz societas
 mala est vitanda. Nam qui non
 vult esse leprosus debet vitare cō
 sortium leprosoz. Sana poma soci
 ata putridis citius corrumpūtur.
 et sani cū infirmis citius infirmantē
Ps. Cū peruerso peruerteris Pro
 uerb. iij. Non delecteris in semitis
 impioz. nec tibi placeat maloz vi
 a. Item societas mala non est tole
 randa ppter utilitatem tpalez. Nā
 si quis esset in domo succensa vbi
 non esset nisi vna fenestra p quaz
 non posset exire indutus et onera
 tus. potius omnia sua dimitteret
 anteq non exiret. Sic quilibet di
 spendium suoz et sue carnis quā
 tumāqz potius deberet sustinere
 q in consortio maloz remanere in
 periculo suo. Vnde Genesis. xxix.
 Joseph relicto pallio in manu scie
 fugit. Et homo de periculo maris li
 benter nudus euadit. Item socius
 malus abiciendus est. sicut dens
 putridus de ore dicitur ne alios cor
 rumpat. et ouis morbida de grege
 aliarum. et leprosus de consortio
 hominum. Et pomum putriduz de
 acervo aliorum. i. Corinthozum. v.
 Modicum fermentum totā massaz
 corūpit.

Capitulū. lxxij.

Sollicitudo tpaliū est viro
 spūali ottempnenda. Nā q
 ad fontē vadit nō ē sollicitus

quod bibat. Quid ergo times stulte
 prouidentia dei maior est fonte? Cogi-
 ta quod seruus debet esse sollicitus quo-
 modo bene seruiat domino suo. et dominus
 est prouidere ministro suo. Vnde dicitur.
 i. Pet. v. Omne sollicitudinem
 vestram prouidentes in eum. quoniam ipsi
 cuius est de vobis. Mat. vi. Nolite sol-
 liciti esse dicentes. quid manduca-
 bimus autem. Criso. Est corpus si sol-
 licitus non fueris habebis iusticiam
 vero si sollicitus non fueris non ha-
 bebis. Quis est pater qui non prouideat
 filiis suis cuius viderit eos egere.
 Mat. vi. Scit pater vester quod hiis
 omnibus indigetis.

Capitulum lxxv.

Spes uiuatur ex bonis opi-
 bus. Securus enim debet esse
 de re. qui habet bonum pig-
 nus apud se. Securi itaque sunt de
 regno futuro qui habent bona ope-
 ra. que quasi pignora sunt regni ce-
 lestis. Gre. Cum opus proficit regni
 celestis fiducia crescit. Item spes
 uiuatur ex tribulationibus. Certus
 enim potest esse de re renali. qui penitus
 apud se habet. Sic debet esse certus
 de regno eterno. qui multas tribu-
 lationes sustinuit. quibus regnum
 celorum emittitur. Actuum. xiii. Per mul-
 tas tribulationes oportet nos in-
 trare in regnum dei. Item sperandum
 est in deo. quia sperantes in se susti-
 net ne cadant. Naturaliter enim qui
 debilis est et timet cadere alicui rei
 adheret. ut patet in puero vel infan-
 to. Sic naturalis ratio dicitur anime
 cognoscenti debilitatem suam quod for-
 tiori se imitari debeat seculo deo. Quia de
 facili transit malum passum. qui
 habet bonam appodiationem. scilicet
 deum qui bene potest eum extra malum
 passum eicere. Veritatis enim est pre-
 stare fulcimentum imitanti sibi. s. va-

nitatis est negare. Vnde cum dominus
 veritas sit. imitanti sibi non se sub-
 trahit. Sicut solent facere mali gar-
 ciones eis qui appodiant se sibi. quod
 subtrahunt se ut cadant. Psal. i. Spe-
 ret in nomine domini. et imitatur
 super deum suum.

Capitulum lxxvi.

Superbire de gratia a deo
 data monstruosum est. Naz.
 sicut monstruosum est quod ex
 muliere nasceretur bufo. Sic mon-
 struosum est quod aliquis ex gratia dei
 sibi data a deo efficiatur superbus.
 Et talis etiam de vita mortuus. de sa-
 nitate egrotat. de medicamento in-
 terficitur. Gre. Qui de virtutibus se
 extollit. non de gladio sed medica-
 mento se interficit. Item superbi
 difficulter flectuntur a propria volun-
 tate. quod carent humore gratie. Vir-
 gula enim quanto plus habet de humo-
 re tanto citius flectitur. Sic qui plus
 habet de gratia citius obedit. Sed
 lignum aridum cito frangitur dum
 flecti creditur. Sic superbi qui sine
 humore gratie sunt flecti non possunt.
 Eccl. vi. Non te extollas in cogita-
 tione anime tue velut thaurus. ne
 forte elidatur per stulticiam virtus tua
 a et comedat folia tua. et fructus tuus
 os prodat. et relinquareis velut lig-
 num aridum in deserto. i. sine merito.

Capitulum lxxvii.

Quemptat dyabolus hominem
 de illa re qua magis confue-
 rit deicipe. Scies quod melior
 citius frangitur. ubi prius fractum fue-
 rit quam alibi. Et citius incenditur lignum
 quod aliquando fuit in igne quam si nunquam fuis-
 set. Et citius cadit homo in inimitatem
 quam aliquando habuit quam in aliam. Sic homo
 facile inclinatur ad peccatum quod aliquando fe-
 cit. Item temptatio delectatio corrumpit
 sinceritatem anime etiam sine consensu
 ad in-

do in

operis. Sicut mulier non dicitur
casta que libetetur audit verba cor-
ruptoris. dato etiam quod ei in ope non
desinat. et quod appetit diligere etiam si cor-
rumpi non appetat **Aug.** non solum ap-
petere. sed appeti velle criminofum est
Sic non est reputanda casta anima que
temptationes dyaboli recipit. et in eis
delectatur quous peccatum facere non
velit. **I**tem temptat dyabolus et im-
pugnat maxime illos qui ipsum deserunt
et ad deum se convertunt. Vt pharaon filios
israhel fugientes persecutus est **Glo.** Qui
ab illecebris mundi abstinere. et in
christo pie vult vivere. persecutionem
patitur. Quia enim diuino seruitio con-
striguntur exoptat. bellum dyaboli contra
se excitat. Sic rex sibi subditos non
impugnat. sed aduersarios. **I**tem
temptationibus et suggestionibus non in-
sistentes non possunt coniungi deo. Vnde assi-
lantur illis mulieribus cum quibus in ve-
terum lege non poterat sacerdos ma-
trimonium contrahere. **Na. Leui. xxi.** Pre-
ceptum est sacerdoti ut virginem tan-
tum duceret uxorem. sed vidua. et re-
pudiata sordidam et meretricem non
acciperet. Per viduam enim intelli-
gitur anima. cui mortuus est carna-
lis usus sed non affectus. quia sola
necessitas retrahit a malo. non
caritas. Et talis potest dici vidua
de viro marito. que lambit ubi mor-
dere non potest. id est delectationes pre-
teritas quas habere non potest cu-
pit. Sicut canis lingit hastile et
scutellam post cibum. **i. Thimo. v.**
Vidua in dilectis viuens mortua est
Glo. morte peccati vel morte anime
Talis enim vidua quando contin-
git ei aliquid quod tedit semper cogi-
tat maritum mortuum. quous per-
simus fuerit. et talis est anima cui
quando contingit aliquid adue-
rsi sepe suspirat ad ea que dimisit.

Et filii israhel ad ollas earum in
egypto. Per repudiatam significa-
tur illi quos negocia mundana re-
pudiant. et ad illa se ingerunt non
vocati. et a mundo contempnuntur
et opprimuntur. et tamen mun-
dum non contempnunt Sicut me-
retrix ad leccatores suum accedit.
licet ab eo frequenter verberetur.
et cum eo multas molestias susti-
neat. **Augustinus.** Ecce turbat te
mundus. et amatur. quid si tran-
quillus esset? quomodo inhereres
formoso qui sic amplecteris sedum?
Tales etiam similes sunt leccatori-
bus qui in curis principum tomis
nutriti morsellis. licet fastidiantur
et licententur. tamen expulsi per
vnum hostium redeunt per aliud.
Sic quidam ita sunt allecti illece-
bris et delectationibus mundi. quod
licet aduersitatibus et molestiis im-
pugnentur ab eo tamen non re-
cedunt Per sordidam intelligitur
anima que inmundis affectibus
maculatur. Si vis ergo desponsa-
ri christo. auferas tibi vestimenta
sordida. ut omni tempore vestimen-
ta tua. id est opera sint candida **Roma-
no. xij.** Abiciam opera tenebra-
rum et tenebrarum. Per meretricem autem
que cuiuslibet patet libidini. intelli-
gitur anima que cuiuslibet cedit tem-
ptationi **Iher. ij.** In omni via pro-
sternebaris meretrix. Nulla ergo
talis anima est deo coniungi apta.
Item temptari et tribulari deus homi-
nem permittit. etiam postquam ei magna
dona contulit. **Vnde Salomō.** sic dicit
Gre. diuites sapientiam accepit. et sta-
ti post meretricem mulierem quastioem pul-
sat fuit. Quod igitur salomō mox
post tantam reuelationem certamē episcopi
mulierem contulit desiquit quod mentem
nram sepe concessis virtutibus respect?

intime largitatis illuminat. Et hanc
 p̄tinus etiā lubricae cogitationes tur-
 bāt. ut que subleuata inenso mu-
 nere exultat. etiā temptatione pul-
 sata quid sit inueniant. Sic behas
 diuina grātia p̄ditus sermone ce-
 los aperuit. et tamen p̄batus sibi
 ito infirmus per desertā fugiens v-
 nam mulierē expauit. Sic et pau-
 lus ad terciū celum ducitur. pa-
 dyfi penetrans secreta cōsiderat. et
 tamen ad se metipsū rediens otra
 carnis bellū laborat. legem aliā in
 membris sustinet. cuius impugnatione
 in se fatigati spūs legem dolet. Itē
 temptat dyabolus. p̄mo blandiē
 do quasi p̄cādo. sicut leccator p̄
 mo salutat mulierē. p̄cādo. sed
 postq̄ fuerit ab eo corrupta semel
 sequitur eū non rogata. nec habet
 audaciam postea aliq̄d ei denegā.
 sed plerūq̄ otra cor suū obedit ei in
 omnibus. Sic anima dyabolo semel
 exposita per cōsensum peccati non
 habet amplius audaciam ei resistē-
 di. sed dicit illi *Ih̄c. ij.* Admaui
 alienos post eos ambulabo. Item
 temptatio mala est statim a p̄ci-
 pio repellenda. sicut ignis anteq̄
 crescat extinguedus est. Et infir-
 mitas anteq̄ radicitur sanari potest.
Greg. Si temptationi in corde na-
 scenti festine non resistitur. eadem
 mora qua nutritur roboratur. *Ja-
 in.* Resistite dyabolo et fugiet a vo-
 bis. Esto ergo sicut dāgerosus epu-
 lator. qui citos immundos seu nō
 bene patos vertit vel cicit in facie
 apponentis. Sic cum indignatione
 temptationes reuiciens q̄i scutella
 sua dyabolum in fronte percutit. Itē
 qui p̄anos suos oburit. sentiēs ig-
 nem amouet. Et miser homo se se-
 tit oburi igne cupiscentie male et
 luxurie et pedem mentis n̄ retrahit

Itē temptatio mala vincitur ora-
 tione. *Exod. xvij.* Cū leuaret moy-
 ses manus et orat et vincebat isrl̄.
Judith. iij. Memores esto te serui
 dei moyfi. qui amalech nō in ferro
 pugnando. sed p̄cibus sanctis ora-
 do eiecit. Plus em̄ valet vn̄ san-
 ctus orando q̄ multi peccatores p̄-
 liando. Item temptationes repel-
 luntur per cōfessionē. Latrones em̄
 fugiūt eos accusantes. Sic demōes
 fugiunt peccata reuelantes et con-
 fitentes. *Jeremie.* Reuelata tradi-
 tione cōfusus fugiet inimicus. *Eccl̄.
 xxvij.* Qui reuelat archana amici
 fidem perdit. Item vincitur temp-
 tatio carnis spūaliter per fugam. si-
 cut extinguitur ignis per sepatio-
 nem lignorū. *i. Cori. vi.* Fugite for-
 micationē

Capitulum. lxxvij.

Quempus abbreviat homini
 p̄pter p̄cēm. Nā si aliquis
 haberet seruū vel filiū cui
 dedisset pecuniā ad negociandū
 totā cōsumēt vt filius p̄digus. vel
 etiā de pecunia sua ipsū ipugnaret
 non plus ei daret. sed potius cōtra-
 ctum ei auferret. Sic facit deus ple-
 rūq̄ peccatori de tpe qd̄ dedit ei ad
 penitentiā. et ille abutit̄ eo in sup-
 biam et deum impuḡt. *Proverbi.
 x.* Timor dñi apponit dies. et anni
 impiorū breuiabunt. Sicut medie-
 tas mēbr̄i absceditur ne totū corru-
 pat. *P̄s.* Viri sanguinū et dolosi n̄
 dimidiabunt dies suos.

Capitulum. lxxix.

Quopitas itaq̄ admitti p̄-
 uocat. sicut aqua tepida
 puocat vomitū. *Apoē. iij.*
 do ny

Quia tepidus es incipiam te sus-
mere de ore meo Tepidus a deo euo
imitur cum in deterius labi pmittit
tur. vel cum impenitens moritur.
Item tepiditas fiduciam temptā
diabololo p̄stat. De multis enim
temptat tepidum. de quibus non
auderet temptare feruentem Olle
enim feruenti musce non infidēte
Item tepiditas reddit hominem i-
potentem et contractum. vt patz
in illis qui cum fortes sint corpore
tamen possunt vix partē peccati
facere. quā facit vna vetula totaz
qd accidit ex tepiditate eorū. q̄a
puum habent de h̄erium Bern̄.
Forſitan non possumus. quia non
multum volumus

Caplm̄. lxxx.

Timor est sicut ostiarius a-
mme. Nobiles em̄ in egres-
sibus habent ostiarios cuius
baculo turbam arcētes ne comp-
mant eos. et personas suppositas
ne super collum suū se igerant ex-
pellunt. Sic aīa iusti quando exire
ad loquendum vel vidēduz timo-
rē habet pro ostiario. cuius bacu-
lus est totus infernus ad expellen-
dum turbas malatū cogitationū.
ne ab eis comprimatur ihesus. i. salus
anime p̄ osensum Vnde turbe te o-
primunt dictum est ei. Et ideo non
est exeundū sine ostiario Sz timor
seruili non est ostiarius vni⁹ sed
pictus. qz manet in timore seruili
peccandi voluntas. et sequeretur
opus si putaretur ipunitas. vt di-
cit Aug⁹. Est ergo timor seruili
mundanus sic vere sicut ostiarius
pictus in portis diuitū. q̄ eleuata
claua videt̄ percutere ingrediētes
et ingressum p̄hibere qd̄ nō facit

Sic timor qui sine caritate est vide-
tur peccatū expelle sed nō expellit.
Item timor bonus p̄parat eoz hoīs
deo. Quando enim aliq̄s magnus
vult hospitari in aliqua domo pra-
mittit nūcium qui domū munde-
ret et p̄pararet. Sic deus facit imittēdo
timorem Eccl̄. ij. Qui timent dñm
p̄parabūt corda sua sciz ad recipiē-
dum eum. et in ospectu illius san-
ctificabunt animas suas Itē timor
mūdānus quo q̄s magis eligit ma-
lum aīe q̄ corporis facit eum filez
rustico. qui cundo ad foruz portat
sotulares suos in collo suo. magis
eligens ledere pedes suos q̄ sotula-
res

Caplm̄. lxxxj.

Tribulatio sepat hominem
ab amore mundi et peccati
Est em̄ velut absinthium
quō viri spūales a t̄pali osolatiōe
sepantur Sicut pueri aliq̄ amaritu-
dine a lacte matris sepantur. Ele-
ctis em̄ suis de⁹ iter asperuz facit.
ne dū delectantur i via obliuiscā-
tur eoz que sunt in patria. Sed si-
cut pulmentum adheret olle i qua
decoquitur nisi sepe moueatur. sic
eor hominis adheret mundo nisi tri-
bulatiombus pulsetur Augustin⁹.
Ecce turbat te mund⁹ et amat⁹.
quid si tranquill⁹ es? quomodo
inhereres formoso. qui sic amplex-
teris feoum? Item tribulationes
similes sūt flagellis seu virgis sco-
parum nodosis et duris quib⁹ pu-
eri castigantur. et cum earundez
etiam fasciulis domorum habita-
cula a sordibus et immundicijs ex-
purgantur. Similiter etiam ex tri-
bulationum flagellis castigantur i-
sipienter peccantes. et purgantur

qui humiliati ex eis ad deum p[er] penitentiā redeunt. vitam suā i[n] melius commutantes. Flagellum enī sicut Gregorius dicit. Diluit culpā cum mutat vitam. Nam cuius nō mutat mores non expiat actiones. Item tribulari permittit deus hōi nem ut liberet eum a pena et p[er] faciat in disciplina. Sicut pueri quāto plus verberantur tanto magis addiscunt. et meli[us] faciunt cōmodum suū q[uam] si dimitterentur voluntati suae. Ysa. xxvi. Miseramur impio et non discet facere iusticiam. Item tribulationem fugiens i[n] mūdo isto magis tribulabitur i[n] alio. Nam ribaldus qui non vult vel nō potest solvere de sua taberna spoliatur vel verberatur ad valorem. Sic peccator qui non vult modo facere penitentiā et solvere quod debet verberatur i[n] presenti infirmitate vel alia tribulatione. vel soluet i[n] centuplū i[n] inferno vel purgatorio. Vnde Ysa. Nequaquam deus delinquenti parcit. quoniam peccatorem aut flagello t[em]porali ad purgationem ferit. aut iudicio eterno puniendum relinquit. aut ipse i[n] se hōi penitendo punit quod male admisit. Item tribulatio temporalis ad libertatem eterne glorie perducit. Sicut homo diu tenet bestia[m] quā emit ligatam i[n] domo sua donec fuerit domestica. et tunc dimittit eam libere ire per domum. Sic ligat deus nos tribulationibus mō et infirmitatibus i[n] presenti. s[ed] post dimittit nos libere ire i[n] domo filia celesti. cum creatura liberabitur a seruitute corruptionis i[n] libertatem glorie filiorum dei. ut dicitur Roman. viij. Item tribulatio a peccato retrahit. et ignem concupiscentie extinguit. Est enim succus

artus hōi i[n]missus a deo. Si enī domus alicuius esset igne succensa si quis ei aquam ad extinguendum illum ignem afferret obsequium et subsidium reputaret et nō nocuum. Tribulatio enim aqua est que domum conscientie igne concupiscentie succensam extinguit. Ecclesiastici tercio. Ignem ardentem extinguit aqua. Item si quis ab hostibus suis duceretur super equum velocem ubi esset occidendus. gratum haberet si quis equum illum occideret vel necaret. ut sic ab hostibus liberaretur. Quamtu[m] ergo gratum debet esse ei qui corpus suū a quo ad mortem ducitur infirmitate vel tribulatione aliqua debilitat. ut scilicet a demombus et a pena liberetur. Gregorius dicitur non estimes quod pateris dū ab eternis cruciatibus i[n] tua passione liberaris. Item ad viam rectam errantes reducit. Quando enim aliquis porcum suum l[ib]er ducit ad pascua vel ad forum. et nō vult sequi. ligat eum fune. vel v[er]ga percutit et sic mutum ducit. Sic deus ligat nos infirmitatibus et alijs defectibus. quia aliter nolum[us] eum sequi nisi ligati. Osee vndecio. In fomiculis adam traham eos i[n] vinculis caritatis. Item tribulationes fugientes. et gloriam cristi adipisci cupientes siles sūt hīs qui sociant se mercatoribus i[n] lucro tantum et non i[n] dampno. Sic tales volunt esse comites cristi i[n] consolatione non autem i[n] passione. cū tamē dicat Apostol[us] secunda Corinthiorum primo. Sicut socii passionum estis. sic eritis et socii consolationis.

¶ Caplm. lxxxii.

Quod ubi dei carentia affilatur fami. Vnde Greg. Sic fames carnis est subtractum subsidium corporis. ita fames mentis est silentium diuine locutionis. Vnde recte per prophetam dicitur Emit tam famem in terra. non famem panis neque sitim aque. sed audiendi verbum domini Amos. viij. Sicut ergo pauperes festinant ad portam diuitis ut habeant refectioem corpalem unius diei. et multum iherem? est vel debilis qui illuc non pererat Sic ad refectioem anime multo magis debemus currere Iac. ij. Sit autem omnis homo velox ad audiendum

¶ Capitulum. lxxxiii.

Quia eterna erit in visione dei que liberabit ab omni malo. Nam si visio serpentis enei liberabat ab omni morfu serpentino. quanto magis dei visio liberabit ab omni nocuo. Item replebit omni bono. Nam si visio helie in curru igneo subleuati impleuit omnem petitionem helisei et votum. multo magis diuina visio et fructio implebit omni bono desiderium cordis humani. Et si manne de gustatio in deserto dabat omnis saporis suauitatem. multo magis dei fructio in celo dabit omnis delectationis voluptatem Ps. Corrumpite voluptatis tue potabis eos. Item vita eterna debetur nobis iure hereditario. Vnde sicut turpe est quod terra aliqua venditur. quod ab eis que sunt de cognatione vendentis non ematur Sic cum nos homines simus fratres christi. hereditate regni celestis quam venditioni nobis exponit emere debemus Iud. xxxij. Eme agrum meum qui est in anach. tibi enim

comperit iure hereditatis. Item deus ostendit multum valere gloriam vite eterne. quando eam tam diu vendit amicis quos nullo modo detiperet Petrus enim emit eam martirio crucis Paulus amputatione rapitis. et sic de alijs. Et ipse filius dei emit eam amicis suis effusione sanguinis. Magna ergo infamia videtur esse illius qui credit ad melius forum habere rem ventilem quam filius aut seruus. vel quam ipse prefalli as. Sic qui per dyabolum ad melius forum vult habere quam sancti viri. aut ipse christus Luce ultimo. Nomen christi oportuit pati cum Greg. Quis sanctorum sine tribulatione coronatus est? facta precedentium recolamus. et non sunt grauia que toleramus?

¶ Capitulum. lxxxiiii.

Quod vocat deus hominem multipliciter Solet enim inter homines sancti vocatio scilicet per leas. per nutum. per vocem. et per nuncios Littere igitur domini offeruntur tibi per predicatorum. quas litteras dei sui audit vel legit qui audit verbum dei. Si autem seruus alicuius magni domini cum litteris domini sui veniet et apportaret bonum nuncium eius deuotione et honore susciperetur Sic et predicator debet recipi Luce. x. Qui vos recipit me recipit. Sed multi litteras domini sui non recipiunt. nec audire volunt. nec ad citationes eius veniunt. licet omnia teneant ab eo. sed ad citationes mundi et dyaboli scilicet ad quos non tenentur cito vadunt Prover. i. Vocavi scilicet per litteras predicatorum et reuoluitis. Item sicut gallina vocat pullos suos propter miluum quem ad ipsam currunt. et abscondit eos sub ala.

Sed miserim? pullus aliqui est intentus circa spicam vnam et non venit et capitur a miluo. Sic miser homo intentus nimis rebus temporalibus non vult ad deum venire quoniam vocatur a deo. et ideo rapitur a dyabolo Iher. viij. Apprehendunt mendacium et noluerunt reuerti. Mirabile est quod canis vocatus a domino statim venit et currit ad eum. Et factura ad creatorem. filius ad patrem. beatificandus ad beatificatorem. infirmus et egrotus ad medicum et sanatorem. Egenus et pauper ad ditatorem et locupletatorem. seruus ad dominum ire contempnit. Ideo conqueritur dominus Iob. xix. Seruum meum vocaui et non respondit michi. ore proprio deprecabar illum. Glosa. ore predicatorum. Si rex vocasset plures seruum suum et contempneret venire multum indignaretur. Et quomodo non irasceretur rex celi qui totiens vocat hominem et venire non vult? Psalm. lxxv. Omnes in cede corruetis. pro eo quod vocaui et non respondistis michi. Secundo vocat nos nutu manus vel signis creaturarum. que nobis inuunt ut ad deum veniamus. Malus est monachus qui non intelligit signum abbatis sui Proverbi. i. Extendi manum meam et non fuit qui aspiceret. Extendit enim deus manum suam beneficia largiendo inuendo per hoc ut ad eum veniamus. Sicut vocatur accipiter vel canis cibum ostendendo. Sed nota quod accipiter saturatus non redit ad domini nutum. sed famelicus. Et ita non diuites ad deum. sed pauperes famelici veniunt. Et ideo addidit. non fuit qui aspiceret. Stultus reputatur ille qui signum quod ponit ad vinum. i. circulum vellet cum vino

portare. Sic qui ista visibilia que sunt signa regni celestis vult habere et cum regno vel pro regno Aug. Ne illis qui diligunt nutus tuos per te. Ite volunt habere oua et obulum vnum et nummum pro regno Iher. ro. Impossibile est ut quis fruatur bonis presentibus et futuris. ut hic viret et illic mente impleat. ut de diuitiis ad diuitias. de deliciis ad delicias transeat. ut in celo et in terra gloriosus appareat. Tercio vocat vocem. i. inspiratione Psalm. xxx. Aures tue audient verbum post eum monentis. Psalm. Audiat quid loquatur in me dominus deus. qui stat ad ostium cordis et pulsat. Sed multi ei non aperiunt. quod est magna rusticitas non aperire domino suo. Et ideo sequitur. Despexistis omne consilium meum. Audires consilium amici tui de rebus tuis seruandis. et de salute anime tue consilium dei non audis. Itaque vocat per nuncios. i. per flagella que deferunt nobis signa salutis Sapient. xvi. Ad correctionem in breui turbati sunt signum habentes salutis. Libenter recipit homo nuncios ab amico suo sibi transmissos. Sic debemus amplecti tribulationes a fidelis amico nobis transmissas. Proverbiorum. iij. Quae diligit dominus corripit. et quasi pater in filio complacet sibi. Glosa. Tanto minus de flagello quod castigamur murmurare debemus. quanto in eo paterne dilectionis munus accipimus. Isti ergo nuncii deferunt nobis auras salutis Debre. xij. Flagellat dominus filium quem recipit. Istis nuntius debemus respondere per confessionem. confessionem et satisfactionem. non turpiter eicere. nec sine honore remittere. sicut dicitur. Regum. x. de nuntius dauid ad amon

missis. Isti nūc opellunt nos itea
 re ad nuptias eternas Vnde dicit
Luce. xv. Compelle intrare Glosa
Qui tribulatioibus tracti ad amo
rem dei redeūt compelluntur intrare
Et nota quomodo sollicitus est
de nobis. Quā aliq̄s inuitat aliq̄e
ad pradiū vellet forte q̄ non veni
ret. Sed deus non ita imo vim in
fert vt seū maneam⁹. et inuitat
nos vsq̄ ad vestium laminationē vel
lacerationē. et trahit p̄ subtractio
nem tpaliū et infirmitates. q̄d est
vestes lamare Osee. xi. In fumi cul
adam traham eos in vinculis cari
tatis. quia multos seducit p̄speri
tas quos aduersitas reducit. Hoc
patet in paulo quē cecitas humili
auit. et in filio p̄digo quē fames
reuocauit. et in manasse quē adū
fitas conuertit. n. Paral. vltimo
Capituluz. lxxxv.

Quoluntatem bonā quidam
 nunq̄ habent. Et isti sunt
 sicut mulieres steriles que
 nunq̄ concipiunt. Quidā vero bonū
 p̄positū concipiunt. sed non ad op⁹
 perducūt. Et h̄i similes sunt muli
 eribus que concipiunt et nō pariūt.
 sed p̄tus i vtero suffocatur. Et q̄d
 p̄dest p̄lem concipere que statim emit
 titur vel mouit. vel auē capere et sta
 tim dimittere. **Osee. ix. Effraym q̄si**
auis auolauit Psa. xxxij. Concipi
etis ardorem et parietis stipulā.
 Stultus esset ille cui rex francie vel
 let dare ciuitatē v̄l castrū. si differ
 ret per mensem vel p̄ annum acci
 pere. Possit em̄ rex voluntatē suā
 vel consilium mutare. Sed magis fa
 tu⁹ est ille. cui rex celi vult regnū
 eternū vel gratiā suam dare. quā
 do differt accipere. ne forte accipi
 at alius. et ipse vt indignus repel
 latur **Mat. xxi. Auferet a vob̄ re**

gnū dei. et dabit̄ genti facienti fru
 ctus eius. Item tales siles sūt sa
 cerdoti qui p̄ponebat ire romani
 Et dicebat q̄ non poterat i estate
 p̄pter calorem ire. nec i hyeme p̄p̄
 ter frigus et malas vias. nec in vere p̄
 ter cultum agroꝝ et vinearū. nec
 in autūpno p̄pter messem et vinde
 mias **Aug⁹. Ligatus erā non ferro**
alieno. sed mea ferrea voluntate.
 Velle meū tenebat inimicus et ide
 fecerat michi cathenā et ostinxerat
 me Quidā vero bonū concipiūt sed nō
 perficiūt. qui similes sunt mulieri
 bus que pariūt et non nutriunt.
Psa. xxxvij. Facti sunt sicut herba
tectorū. que exaruit anteq̄ matuē
sceret. Quid p̄dest ignē accendere
qui statim extinguitur. nec lignis
aut flatu nutrit. Debz enim feruor
voluntatis bone nutriti sicut ignis
nutritur lignis Prouer. xxi. Cū
de fecerint ligna extinguet̄ ignis.
Capitulū. lxxxvi.

Xristus nobis tradidit tā
 multū virtuosā. que simili
 a sunt illis tribus. in qb⁹
 dicit̄ coiter esse magna virtus. scz
 verbis lapidibus et herbis. Que
 tria quidā exptus est semel. dum
 propter mala verba que dicebat
 socio suo socius ipsum impigit in
 fossatum. vbi punctus est ab vtri
 ca. et lapis de muro in capite suo
 cadens ipsum vsq̄ ad effusioneꝝ sā
 guinis vulnerauit. et tunc recog
 noscens erroꝝ suum a socio petiit
 veniam dicens. q̄ nunc didicerat
 verum esse q̄ virtus erat i verbis
 que ipsum ipegerant. et in herbis
 que ipsum pupugerant. et in lapi
 dibus qui ipsū cruentauerāt Nos
 igit̄ a xpo domino habem⁹ verba
 doctrine. lapides. i. exempla solida
 iusticie. et herbas. i. medicina

sue sacramenta grē. Et hīs herbis
anima nō solum sariatur. sed etiā
pascitur et vegetatur. Sicut patet
p̄cipue de eucharistia Eze. xxxij.
Requiescent in herbis virentibus
[Capitulum lxxxvij.]

Zelo bono corripiciens aspe-
rius q̄ debeat assilatur ei
qui lignū cedendo hominē
p̄ter intentionem percussit et occi-
dit. Et de hoc etiā dicit Deut. xix.
Si quis abierit cū amico suo simpli-
titer in siluam ad ligna cedenda. et
lignū securis fugerit de manu. fer-
rumq; lapsum de manubrio amici
eius percussit et occiderit. hic ad
vnā suprapictarū vrbium ofugiet
et viuet. Ne forte pro ximus eius
cuius effusus ē sanguis doloris sti-
mulo persequatur et apprehendat
eum et percussit animā eius Tūc
enim vt Eze. exponit. homo ad sil-
uā cū amico abit. quando cū quoli-
bet pximo suo ouertitur ad sua de-
licta intuennda. Et tunc ligna sim-
pliciter incidit. q̄n delinquentis vitia
a pia intentione corrigendo ēsecat
Sed tunc lignū de manu exit. quā-
do asperius q̄ debeat corrigit. Et
tunc ferrum de manubo p̄silit. cū
de correptore sermo durior exit vel
procedit. Et q̄si amici percussiens
occidit. qui auditorem suū plata-
stumelia a spū dilectionis interfi-
cit. Quia dum aliq̄s pl̄ iusto cor-
ripitur. ad odium prouocatur. Sz
talis necesse ē vt ad tres vrbes fu-
giat. vt in vna earum defensu vi-
uat. Quia si ad penitentie lamēta
conuersus in vnitatem sacramēti s̄
fide spe et caritate absconditur. vs-
us p̄p̄trati homicidij non tenet.
Et ideo occisi fr̄s. i. durius correp-
ti et ad odium puocati. pxim̄. i.
cr̄stus qui nobis pximus factus

est per nature ofortium. eum non
occidit. i. p̄ huius correptionis ex-
cessu nō eternahter puit. Magne
ergo stutis ē zelus spūalis. q̄ sc̄i
remā t̄cipit. Vñ Eze. dicit q̄ ap̄
misericordē iudicem nequaq̄ sine
venia culpa relinq̄tur. cū p̄ feruorē
zeli ex ei⁹ amore peccat. Itē q̄ gra-
tia et dignitatē acq̄rit. Matth. ij.
Phinees pat̄ noster zelado zelum
dei accepit testamētū sacerdotij e-
terni. Itē q̄ ad celestē gloriā finali-
ter pducit. Qd figuratū est i helia
de quo d̄ i eodē. q̄ helias dū zelat
zelū dei raptus est in celū. In quo
sc̄i dat̄ intelligi. q̄ quicunq; tenue-
rint spiritualis amoris zelum inā-
ctantē admittendi sunt ad celestis
glorie p̄miū. vbi sc̄i vt Aug⁹. te-
stat̄. Quicq̄ amabit aderit. nec de-
siderabit qd nō aderit. Nā oñe ibi
erit bonū. et qd ē oino beatissimū
ita semp stare certū erit. Ibi vaca-
bim⁹ a videbim⁹. videbim⁹ a ama-
bimus. Amabim⁹ et laudabim⁹ eū
q̄ erit finis sine fine. Nā quis alius
nostet ē finis nisi p̄uere ad ēgnū
cuius nullus est finis. Ad qd nos
ēgnū perducere dignetur. q̄ trin⁹
et vnus viuit et regnat deus in se-
cula seculor. **A Q E R.**

**[Explicit liber de ciuitate a vlam⁹
de exemplis a similitudinibus rerū
Et i hoc finitur totum opus de ex-
emplis et similitudinibus rerum i
titulatum. In quo similitudines i
ter creaturarum p̄p̄tates et inē
virtutes et vitia ceteraq; de quib⁹
in sermonibus mentio fieri solz re-
p̄te pulcherrime de clarantur.]**

B Maria pacis
Sancta
Maria ora pro nobis

